

Saulėta, dieną 80°, naktį 60°
Saulė teka 6:05, leidžiasi 7:43

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Rugpjūčio-August 21 d., 1973 m.

Kaina 15c

197

GRAIKIJA PALEIS POLITINIUS KALINIUS

ARABAI BANDO PANAUDOTI ŽIBALĄ KAIP POLITINIO SPAUDIMO ĮRANKĮ

KAIRAS. — Vakarų pramonės šalys vis daugiau priklauso nuo arabų naftos šaltinių ir arabai vis dažniau pradeda tuos savo turimus naudoti politiniams spaudimui išvystyti. Svarbiausia žibalo valstybė — Saudi Arabija rimtai svarsto sumažinti savo šaltinių produkciją. Karalius Faisalas gali bet kuriuo momentu visai sustabdyti naftos gamybą ir, kaip pareiškė Saudi Arabijos naftos ir kasykų ministras šeikas Ahmed Zaki al Yamani, karaliui užtektų paskambinti jam telefonu ir naftos tiekimas Amerikai ir kitoms Vakarų valstybėms sustotų.

Amerikai, kurios bendrovės Saudi Arabijoje, susijungusios į Aramco korporaciją, gamina apie 90% viso Saudi Arabijos žibalo, reikalinga, kad per ateinančius 10 metų Saudi Arabijos gamyba didėtų po 20% per metus. Šiais gamyba yra 30% didesnė už praėjusių metų gamybą. Vien tas padidėjimas yra didesnis už Irako ir Libijos metinę naftos gamybą, kartu paėmus.

Karalius Faisalas, kaip tvirtinama Kairo valdžios slouksniuose, turįs nemažą įtaką Egipto prezidentui Sadatui. Karalius įtikinąs Sadatą, kad tas išvartų iš Egipto sovietų karinius patarejus, tada Amerika kitaip pažiūrėsianti į Viduriniųjų Rytų konfliktą. Nors Egiptas sovietų kariuomenę iškraustė, Amerikos politika Izraelio atžvilgiu nepasikeitė. Dabar karalius Faisalas jaučia sąžinės graužimą, kad jo pranašystės apie Amerikos politiką neišsipildė ir jaučia pareigą kitais būdais paspausti Ameriką. Jis balandžio mėn. pranešė prezidentui Nixonui, kad Amerika turi keisti savo poziciją arabų atžvilgiu. Amerika turi stengtis suprasti arabų padėtį, kitaip žibalo produkcija nebus didinama.

Birželio mėnesį karalius Faisalas atvirai pareiškė amerikiečiams naftos pramonės vadams, kad Amerikos politika Viduriniuose Rytuose gali privesti prie arabų žibalo boikoto Amerikai. Saudi Arabijai būtų labai sunku prie tokio boikoto neprisidėti, pasakė karalius. Libija ir Irakas jau kuris laikas reikalauja neparduoti daugiau naftos.

Kai kurie komentatoriai įžiūri Saudi Arabijos politikos ir spaudimo Amerikai rezultata praėjusios savaitės JT Saugumo Tarybos pamerkime Izraeliui. Prie to pasmerkimo pirmą kartą prisidėjo ir Amerika, Izraelis buvo pamerktas vienbalsiai.

Amerika atsiliko sporto varžybose

MASKVA. — Pasaulio universitetų sporto varžybose, kurios jau įpusėjo, Amerikos sportininkai yra toli atsilikę nuo kitų šalių atstovų ir teturi vieną sidabro ir keturis bronzos medalius, kada Sovietų Sąjunga laimėjo 36 aukso, 15 sidabro ir 17 bronzos. Amerika dalyvių lentelėje, laimėtų medalių skaičiumi, eina po Sovietų Sąjungos Rumunijos, Kubos, Lenkijos, Jugoslavijos, Prancūzijos, Britanijos, Italijos, Suomijos, Japonijos, Vengrijos, Bulgarijos ir abiejų Vokietijų.

Sovietų Sąjunga ir kitos komunistų valdomos šalys išnaudoja sportą propagandai. Amerika to nedaro. Kartais net gėda, kad toks turtingas kraštas nesugeba tinkamai savo vėliavos

IŠ VISO PASAULIO

DELANO. — United Farm Workers prezidentas Cesar Chavez ir jo šimtai pasekėjų pradėjo trijų dienų badavinį protestą prieš smurtą, pasireiškusį Kalifornijoje prieš žemės ūkio darbininkus. Vienas 60 metų pikietuotojas buvo nušautas, kitas mirė, primuštas šerifo. Chavez unijos darbininkai išstumiama iš vynuogynų ir kitų plantacijų transporto darbininkų unijos — tymsterių. Dėl to Chavez skelbia vėl vynuogių ir salotų boikotą.

WASHINGTONAS. — Pasakutinoji prezidento Nixono kalba apie Watergate tik 27% įtikino, kad jis kalba tiesą. Žmonių apklaušinėjimas parodė, kad 77% girdėjo prezidento kalbą, tačiau 66% pareiškė, kad kalba nepadidino jų pasitikėjimo Nixono vyriausybe, 56% pareiškė, kad prezidentas turėtų duoti slapтус užrašus ir juosteles senato komitetui, 44% pasakė, kad prezidento kalba jų neįtikino.

TEL AVIVAS. — Buvęs sen. Kenneth Keating atvyko į Izraelį ir pradėjo ambasadoriaus pareigas. Jis pakeitė ambasadorių Barbour, kuris išbuvo Izraelyje 11 metų ir pasitraukė į pensiją.

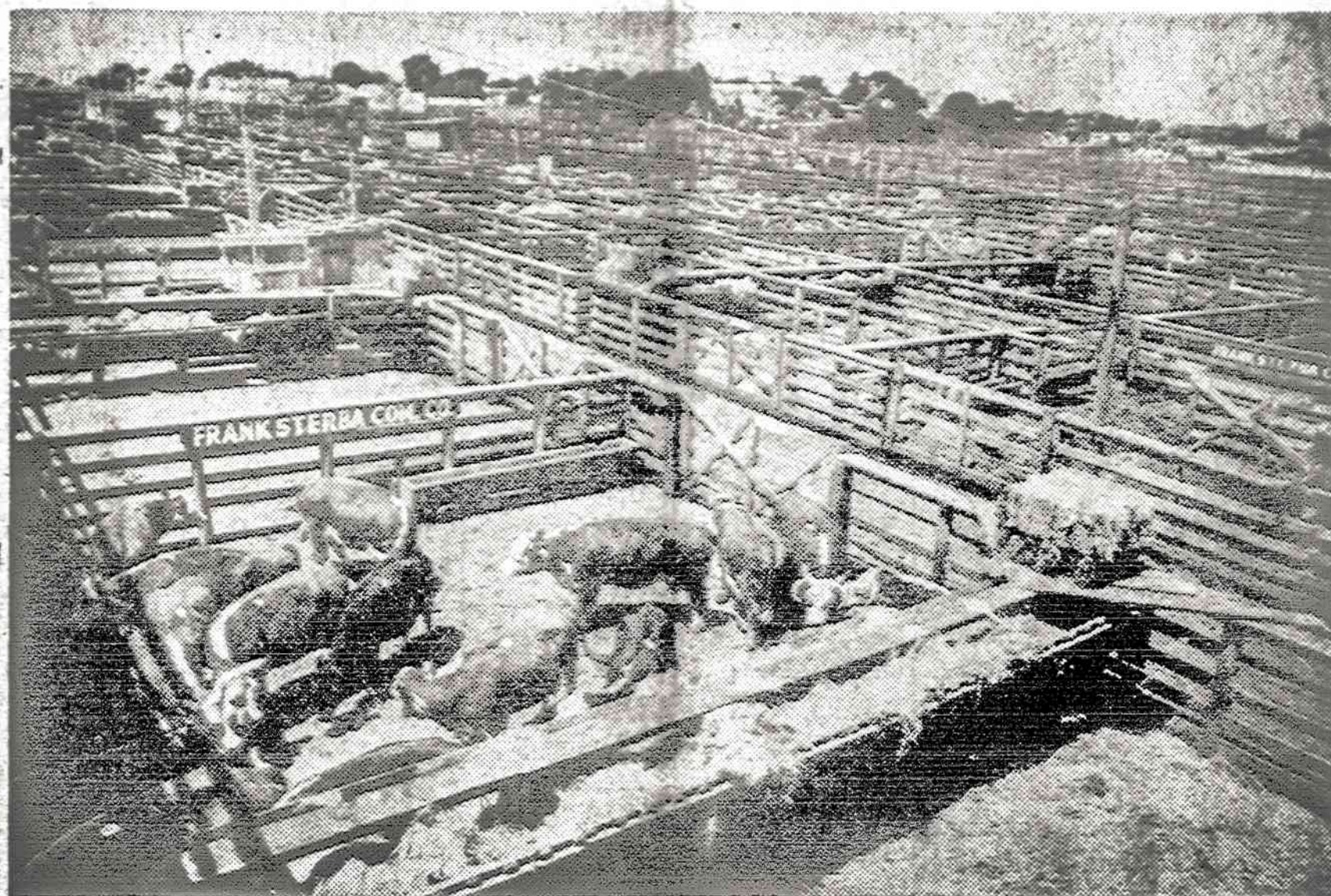
PHNOM PENHAS. — Kambojdijos valdžia skelbia, kad jos kareiviai atstumė komunistus apie 20 mylių nuo miesto. Pastebėta, kad komunistų kariai vengia susikirtimų su valdžios kareiviais.

BERLYNAS. — Rytų Vokietijoje bus atidaryta naujatinė Palestinos Išlaisvinimo organizacijos įstaiga. Berlyne, pakeičiant Maskvą, lankėsi arabų vadas Yasir Arafat.

Paragvajus uždarė Argentinos sieną

ASUNCION. — Paragvajus uždarė savo 1,000 mylių ilgumo sieną su Argentina, sakydamas, kad Argentinos pusėje veikia Paragvajaus vyriausybės priešiški elementai ir teroristai. Visi keleiviai sienos perėjimo taškuose yra stropiai tikrinami. Argentinos valdžios slouksniai spėjo, kad Paragvajus keršija Argentinai, kuri nepriartina Paragvajaus planams statyti ant Paranos upės kelias užtvankas. Paragvajus susitarė praėjusią savaitę su Brazilija, iš kurios teritorijos ta upė ateina ir žemupyje sudaro Argentinai — Paragvajaus sieną, statyti užtvanką prie Itaipu, ant Brazilijos-Paragvajaus sienos.

reprezentuoti tarptautinėse varžybose. Amerikiečiai dar tikisi savo medalių skaičių padidinti, kai prasidės plaukymas ir finalinės krepšinio žaidynės.

Mėsos galvijų užvaru nuotrauka Omaha, Nebraska, pelvintina faktą, kurį žino namų šeimininkės Amerikoje — ūkininkai neparduoda galvijų, laukdami kainų pakilimo. Maisto parduotuvėse atsirado jautienos trūkumas.

KINIJOJE VYKSTA SLAPTAS KOMUNISTŲ PARTIJOS KONGRESAS

PEKINAS. — Užsienio korespondentai iš Pekino praneša, kad jau keturios dienos čia vyksta didelė konferencija, apie kurią nieko nerašoma spaudoje ir net klausinėjamos Kinijos įstaigos atsako nieko negalincios apie mitingus pasakyti. Korespondentai iš tolo suskaičiavo, kad prie Didžiosios Liaudies salės kasdien stovėja 130 didelių autobusų, 20 mažų ir 400 automobilių. Iš jų išlipa ir į salę sueina apie 5,000 žmonių, daugiausia vidutinio amžiaus, daugiau vyrų, negu moterų. Spėjiojama, kad Pekine vyksta slaptas komunistų partijos kongresas.

Kareiviai arčiau prie salės neprieidžia žmonių ir užsienio korespondentams neleidžia fotografuoti išeinančių ar įeinančių į salę.

Jei spėjiojimai pasitvirtintų, šis Kinijos komunistų partijos kongresas būtų 10-tas ir nuo partijos valdžion atėjimo tik trečias. Paprastai, spauda tuoj parašo apie didesnius šios salės mitingus, tačiau šį kartą jokių informacijų neduodama. Pasakutinis partijos kongresas 1969 metais buvo išgarsintas 24 valandoms nuo jo pradžios. Jei išpresti pagal praeities patirtį, komunistų kongresas gali užsitęsti apie 10 dienų.

Šio kongreso tikslas būtų oficialiai pasmerkti žuvusį gynybos ministrį Lin Piao, kuris po išaiškinto samokso prieš Mao Tse Tungą, bandė pabėgti iš Kinijos į Sovietų Sąjungą ir žuvo lėktuvo nelaimėje. Buvo žinių, kad jo lėktuvą nūmšė pasiviję Kinijos aviacijos naikintuvai Mongolijoje.

Kinijos stebėtojai Hong Konge tvirtina, kad per paskutines savaites kinų spaudoje buvo nemažai ginčų ir net paslėptos premjero Chou En Laikritikos. Iš to sprendžiama, kad partijos vadovybėje yra dvi ar net daugiau frakcijos, kurių viena yra radikalesnė, dogmatiškesnė, o kita nuosaikesnė, pragmatiškesnė. Kongrese tarp jų grupių bus varžybos, sprendžiant politinius, ekonominius ir socialinius klausimus. Galima laukti kivičių tarp civilių partijos vadų ir kariškių, kurių įtaka Kinijoje po kultūrinės revoliucijos žymiai padidėjo. Laukiama varžytynių parenkant atstovus į partijos centro komitetą ir visų svarbiausią šalies organą — politbiurą.

Irano ambasadorius Amerikoje paskelbė, kad jo vyriausybė planuoja iki 1978 metų net 60% padidinti žibalo gamybą.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Prezidentas Nixonas vakar atvyko į New Orleans pasakyti kalbos užsienio karų veteranams. Slaptoji tarnyba, bendradarbiaudama su New Orleans policija, suėmė vieną vyrą, buvusį policininką, kuris planavęs nušauti prezidentą Nixoną. Aiškkinama, ar į šį planą nebuvo įvėlta daugiau žmonių.

Laose buvęs aviacijos viršininkas gen. Thao Ma bandė nuversti premjero Souvanna Phouma vyriausybę. Jis atvyko iš egziliš Tailandijoje su nedidele rėmėjų grupe ir užėmė nedidelį valdžios aerodromą. Išėdęs iš bombonešį T-28 gen. Ma puolė Laoso kareivines. Sukilimas nepavyko, nes kiti kariuomenės daliniai neprisidėjo prie gen. Ma, kurio lėktuvus buvo priešlėktuvinės artilerijos sužalotas ir pats sukilėlių vadas žuvo bešildesdamas į aerodromą. Sukilėlių jėgos turėjusios apie 100 vyrų, kuriuos suėmė lojali valdžios kariuomenė.

Švedijos karalius Gustavas Adolfas, 90 metų amžiaus, paguldymas ligoninėn su skilvio žaizdomis.

Sovietų Sąjungoj du vyrai buvo sušaudyti, trečias nuteistas 15 metų kalėjimo už 10 metų vaiko nužudymą.

Šveicarijoje helikopteriai išgelbėjo du japonus alpinistus, kurie įstrigo ant Eiger kalno. Gelbėjimo veiksmai truko 5 val.

Bolivija paskelbė, kad sukilimas prieš valdžią buvo sutriuškintas, sukilėlių likučiai pabėgę į džungles.

Miškų gaisrai, apėmę 93,000 akrų miško, siaučia Nevadoje, Kalifornijoje, Montanoje, Idaho ir Oregone. Jau išdegė 156,735 akrų miško.

Parduoda Ispanijai britų lėktuvus

LONDONAS. — Žinia, kad Amerika parduoda Ispanijai aštuonis lėktuvus sukėlė britų parlamente piktas diskusijas ir opozicijos protestus vyriausybei. Mat, tie lėktuvai yra britų gamybos Harrier, kylantieji tiesiai į viršų, be pakilimo takų. Britanijos Hawker Siddeley įmonės gamina tuos lėktuvus Amerikos marinų korpusui, kuris užsakė 90.

Darbiečių vadas Harold Wilson kaltina Ameriką, kad ji prekiauja britų ginklais "per užpakalines duris. Darbiečiai griežtai laikosi principo, kad "fašistišė Ispanija" negautų ginklų iš vakarų valstybių. Britanijos vyriausybė neparduoda Ispanijai ginklų ir dėl to, kad yra neišspręstų ginčų dėl Gibraltaro, britų kolonijos nuo 1713 metų. Ispanija reikalauja britų sugrąžinti Gibraltarą Ispanijai.

Amerika pažadėjo ne tik parduoti Ispanijai britų lėktuvų, bet ir apmokėti lakūnus tuos lėktuvus naudoti.

Gyvenimas Kuboje

HAVANA. — Du Kanados spaudos agentūros korespondentai rašo apie gyvenimą komunistų valdomoje Kuboje. Valdžia griežtai reguliuoja 8.5 mil. gyventojų aprūpinimą. Sviesto kubiečiai gauna po pusę svaro per mėnesį, dažnai ir tas kiekis sumažinamas be kortelių. Kiaušinių vienas žmogus gauna 15 per mėn. Be maisto kubiečiams leidžiama pirkti per metus dvi poras batų, du kostiumus. Gazolinas parduodamas po 75 centus už galoną, leidžiama pirkti 20 gal. per mėn. Juodoje rinkoje galima gauti daugiau gazolino po 2.40 dol. už galoną. Cigarečių kubiečiai gauna keturis pakelius per dvi savaites. Pigiausio vyro butelis 5 dol., o Kubos romo butelis — 22 dol. Kanadiečiai pastebėjo, kad ir Kuboje, kaip ir kitose komunistinėse šalyse, partijos nariai gauna įvairių privilegijų ir gali pirkti daugiau geresnių prekių.

GRAIKIJA TAPO RESPUBLIKA

ATENAI. — Sekmadienį Graikijoje įsigaliojo nauja konstitucija ir Graikija tapo respublika. Buvęs artilerijos pulkininkas George Papadopoulos, kuris prieš 6 metus jėga pagrobė Graikijos valdžią, tapo pirmuoju respublikos prezidentu. Atėnų katedroje 54 metų prezidentas davė priesaiką, kurią skaitė arkivyskupas Ieronimos, valdžios, bažnyčios ir kariuomenės vadams stebint. Naujas prezidentas pažadėjo per ateinančius aštuoneris metus ginti Graikijos konstituciją, nepriklausomybę ir religiją.

Ruso kolonisto portretas

Šiandien rusų kolonisto portretą pateikia V. Žvirduškas savo straipsnyje "Naftomiesčio eskizai" (Literatūra ir menas, 1973.VI.2). Tai Nikolaj Gračov, "Centrospectrojaus" tresto Lietuvos skyriaus specializuotos valdybos vyriausiasis inžinierius. Jis vadovauja naftos perdavimo įmonės statybai Mažeikiuose. Su juo ir šėma, dvi dukros: "Viena aštuntokė, kita šiemet vidurinė baigia, bet gyvena Telšiuose, nes Mažeikiuose yra tik aštuonios rusų mokyklos klasės". Naftos perdavimo įmonė, pasak korespondento, radikaliai pakeis Mažeikius. "Po kelerių metų senieji Mažeikiai taps priemiesčiu".

Daugeliui "šitokios apimties statybos suteikia begalės įvairių rūpesčių. Suraukę kaktas, dūmoja Mažeikių etnografinio muziejaus darbuotojai. Juk pastačius gamyklai būtiną elektrinę, susitvenks ežeriokas, kuris užlies... šešis beveik nekasinčius piliakalnius, pilkapius... O senos knygos rašo..., kad... Ventos upės pakraščiais mūsų proseniųjų jau nuo senovės gyvenata. "Niekio baisaus", atsakė Gračov ir tuos rūpesčius. "Atliekos..., praėjusios visus koštuvus ir valytuvus... bus švaresnės už vandenį... Palyginus su Vakarais, mūsų kraštas — rojus." (E)

Derybos liečia jėgų atitraukimą

BANGKOKAS. — Amerika ir Tailandija pradėjo pasitarimus apie dalinį Amerikos aviacijos ir kitų karo jėgų atitraukimą iš Tailandijos. Ambasadorius Leonard Unger pradėjo svarstyti jėgų sumažinimo klausimą tuoj po Amerikos bombardavimų Kambodijoje sustabdymo. Amerika Tailandijoje turi apie 45,000 kareivių ir apie 500 kariuomenių lėktuvų. Neskaitant pačios Amerikos, tai didžiausią Amerikos karo jėgų koncentraciją. Aviacijos jėgos laikomos septyniose Tailandijos bazėse.

Tariasi dėl dujų Sibire

TOKIJO. — Amerikos bendrovės Occidental Petroleum ir El Paso Natural Gas Co. baigė derybas su japonų ir sovietų delegacijomis dėl natūralių dujų šaltinių eksploatavimo Sovietų Sąjungoje. Tos dujos yra netoli Jakutsko, Sibire. Japonijos atstovai atskirai deryboms su sovietais ir šią savaitę vėl susitiks su amerikiečiais Havajuose.

St. Louis miesto festivalyje sprogo fajerverkų dėžės, apdegindamos 50 žmonių.

Kiek vėliau prezidento rūmuose priesaiką davė ir naujasis viceprezidentas, penktadienį pasitraukęs iš kariuomenės vado pareigų generolas Odysseus Angelis, 61 metų amžiaus.

Po ceremonijų prezidentas Papadopoulos pasakė į tautą kalbą, kurioje pažadėjo amnestiją visiems politiniams kaliniams ir pažadėjo panaikinti karinį stovį bei pagreitinti parlamento rinkimus ir naujos vyriausybės sudarymą. Jis pasakė, kad amnestija apims visus vyriausybės priešus, po 1967 metų perversmo. Spėjama, kad kalėjimuose sėdi apie 300 graikų, kurie vienu ar kitu būdu kovoję prieš karinę diktatūrą. Prezidentas pažadėjo specialiu dekretu dovanoti bausmę 35 metų Alexandros Panagoulis, kuris 1968 metais nesėkmingai bandė nušauti patį buvusį premjerą, dabartinį prezidentą Papadopoulos. Būsiąs parlamentas ir kalinio brolio Stathis, kuris bandė brolių iš kalėjimo išvaduoti ir pats ten pateko.

Prezidentas ragino graikus pamiršti praeitį ir susijungti jo vadovybei kelionėje laimingon, vilties pilnon ateitin.

Pagal naują Graikijos konstituciją prezidentas turi plačias teises leisti įstatymus ir dekretais vykdyti užsienio politiką, vesti gynybos ir vidaus saugumo reikalus. Jis skiria ministrus. Būsimas parlamentas irgi veikia prezidento priežiūroje. Prezidentas pažadėjo jau rugsėjo mėn. įsteigti konstitucinį teismą, kurio leidimas bus reikalingas būsimoms politinėms partijoms veikti. Laisvai išrinktas parlamentas pradės veikti 1974 metais. Rinkimai bus prieš lapkričio mėn. 1974 m. Spalio mėn. bus paskirtas naujas ministerių kabinetas, kuris praves ateinančių metų rinkimus.

Brazilas laimėjo šachmatų turnyrą

PETROPOLIS. — Tarpzoninėse šachmatų pirmenybėse Brazilijoje pirmą vietą po 16 partijų laimėjo Brazilijos jaunas šachmatininkas Henrique Mecking, laimėdamas 7 partijas ir 9 sulošęs lygiomis. Antra, trečia ir ketvirtą vietą pasidalino Vengrijos Lajos Portišch ir du sovietų žaidėjai: Lev Polugavejskis ir Efim Geller. Tie trys turės dar kartą persirungti, nes šių žaidynių tikslas buvo atrinkti tris geriausius varžytis su kitose tarpzoninėse varžybose atrinktais trim lošėjais ir dviem buvusiais pasaulio čempionais.

Birželio mėn. Leningrado tarpzoninės varžybose laimėtojai tapo: Viktor Korchnoi, Anatoly Karpov ir amerikietis Robert Byrne. Būsimose varžybose, kuriose be šių atrinktųjų dar dalyvaus Boris Spasskis ir Tigran Petrosian, paaiškės konkurentas pasaulio čempionui Bobby Fischeriui.

DR. DOMUI JASAIČIUI - 75 METAI

S. m. rugpjūčio 18 d. žinoma- jam visuomenės veikėjui, nepa- nomam kovotojui dėl Lietu- vos laisvės, Dr. Domui Jasai- čiui, šiuo metu gyvenančiam Mount Vernon, N. Y., sukako 75 metai

(Arbingas jubilatas gimė 1908 m. rugpjūčio mėn. 18 d. Stanaičių kaime, Garliavos vls. Kauno apskr. No. int paminėti jubilato veiklą išsamiai, tekų parašyti plačią monografiją, tad bent suglaustai tenka Naujienų skiltyse parašyti apie Dr. Domo Jasaičio nuveiktus darbus.

Dr. D. J. baigė 1917 m. Voro- nežė M. Yčo vardo gimnaziją. Po to mediciną studijavo Kijevo universitete Ukrainoje ir nuo 1920 m. Berlyno universitete. 1923 m. tame pat universitete gavo medicinos daktaro laipsnį. Po to dar dvejus metus dirbo įvairiose Paryžiaus ligoninėse, Pasteuro institute. 1925 m. po studijų užsienyje grįžo į Lietu- vą ir visomis savo jėgomis ir įgytomis žiniomis įsijungė į jau- nos Lietuvos kūrybinį darbą. Šiauliuose pralaido visą laiką iki antros bolševikų okupacijos. Mokyto- javo šiaulių mokytojų se- minarijoje ir drauge buvo se- minarijos gydytojas, įkūrė tu- berkuliozinį dispenserį ir bu- vo vedėjas, vadovavo miesto svei- katos skyriui ir įvykdė naujos miesto ligoninės statybą ir bu- vo jos direktoriumi.

Šalia savo profesinio darbo

nuo pat jaunystės plačiai reiš- kėsi ir dabar tebesireiškia visu- meniniame darbe. 1911—1914 Kaune pirmininkavo jaunesniū- jų ateitininkų kuopei, 1915— 1917 ateitininkų kuopos sekre- torius Voroneže, 1921—1922 m. Berlyno studentų ateitininkų są- jungos pirmininkas ir vyr. gar- bės teismo narys, 1924—1925 Paryžiuje lietuvių studentų drau- gijos pirmininkas, 1927—1940 m. Šiaulių medicinos draugijos pirmininkas, ilgametis Lietuvos gydytojų sąjungos vicepirmi- ninkas, kalinių globos d-jos na- rys, Šiaulių kraštotyros d-jos steigėjas, Lietuvos pagražinimo d-jos narys, Šiaulių miesto tary- bos narys, Šiaulių m. ir apskr. savitarpinės pagalbos pirmini- kas.

Be paminėtų organizacijų vei- klos, gausus spaudos bendradar- bis su šimtais straipsnių iš me- dicinos srities. Jo straipsnių ap- stu daugelyje žurnalų ir laik- raščių — Ateities Spinduliuose, Ateityje, Ryte, Tėvynės Sarge, Kovoje su Džiova, Mūsų Momen- te ir kt.

Antrajai bolševikų okupacijai artinantis 1944 m., Dr. D. J. su šeima turėjo palikti savo mėgstamus Šiaulius, ir atvyko į Vakarų Vokietiją. Čia jis irgi aktyviai stoji ginti ir padėti nuo bolševikų teroro pasitraukusiai lietuvių masei. Jis buvo Lietu- vių Raudonojo Kryžiaus pirmi- ninkas ir iš kuklių organizacinių

Dr. Domas Jasaitis

pajamų, gaunamų iš JAV Balfo ir kitų šaltinių, ypačiam daug pa- dėjo studijuojančiam jaunimui. Vokiečių okupacijos metu, kaip studijavęs Vokietijoje ir gerai mokantis vokiečių kalbą, Šiau- liuose daug padėjo persekioja- miems žydų tautybės asmenims, ypač gydytojams, dėl ko vos pats nenukentėjo.

Šiuo metu Dr. D. J. dirba, kiek jėgės leidžia. Jis redaguoja Tėvynės Sargą ir baigia rašyti veikalą apie vokiečių vykdytą okupacijos metu lietuvių tautos genocidą, ypač dėl žydų naikini- mų. Dr. D. J. sukūrė šeimą su žinoma veikėja šiaulietė, buvu- sia 1919 m. partizane S. Lu- kauskaite-Jasaitienė ir, laimin- gai išaušinęs ir išauklėjęs šei- mą, drauge su žmona yra veiki- lūs lietuvių tautos darbuose.

Minint mielojo jubilato 75 m. sukaktį, manė nuosirdžiausi linkėjimai Dr. Domui ir ma- no partijai draugei Sofijai Jasai- tieni ilgiausius metus dirbti lie- tuvių tautos labui ir kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Jonas Talalas

Kada kur atsirado valgomieji ledai?

Valgomieji ledai (ice-cream) yra daug senesnis maisto produk- tas, negu daugelis mano. Mano- ma, kad kiniečiai jau prieš 3,000 metų gamino valg. ledus. Jie mai- šydavo apelsinų, citrinų ir kitų vaisių sutiltis su sniegu ir natū- raliu būdu gaudavo valgomus ledus.

Į Europą valgomus ledus atga- bėno garsus italų keliautojas, pirklys ir rašytojas Marco Polo. Tryliktojo amžiaus gale jis gy- veno Kublaichano karalystame dvare, iš kur ir atgabeno į Ve- neciją ledų gaminimo paslaptį. Tačiau kituose Europos kraštuose valg. ledai pasirodė žymiai vėliau. 1857 m. italas Corolo Gatti atvyko su valg. ledų ve- žimėliu į D. Britaniją ir pra- dėjo prekybą Škotijoje. Po 50 metų jau Londone buvo 2,000 ledų pardavėjų. Nors valg. ledų gamyba ir pardavimas šiandien jau yra atskira maisto pramonė, bet jų vardas vis dar sie- jamas su italais ir jų stumiamais vežimėliais.

Nors dedama daug pastangų įprantinti ledus vartoti per išti- sus metus, bet vis dėlto vasaros mėnesiais jų suvartojama žy- miai daugiau, negu žiemą. Apie 70 procentų visos valg. ledų ga- mybos suvartojama vasarą. Tik JAV ledai vienodai vartojami per ištišus metus. Taip pvz., Anglijoj vidutiniškai vienas gy- ventojas per metus suvartoja apie 3 pintus ledų, o JAV viena- nam gyventojui tenka 5 galona- i...

Ledų gamyba nėra toks jau paprastas dalykas. Jeigu nenori- ma, kad valg. ledų fabrikai pasi- darytų bakterijų stovyklomis, reikia laikytis griežtų higienos taisyklių. Visą laiką yra imami ledų pavyzdžiai ir tikrinama jų kokybė.

Nustatyta, kad valg. ledai pri- valo turėti mažiausią 5% riebalų ir 7,5% solidaus pieno. Be to, juose yra šiek tiek baltymų ir A ir D vitaminų. Jeigu valg. le- dams gaminti vartojama grieti- nė, tai jie vadinami grietiniiais ledais (dairy ice-cream).

Daugiausia valg. ledų parduo-

dama tiesiog gatvėse. Kas nėra matęs ar girdėjęs savotiškais garsais besisukelbiančio ledų mo- torizuoto vežimo? Vietos savi- valdybės nemėgsta tokių veži- mų, nes jie dažnai yra vaikų eis- mų nelaimių priežastimi.

Šiaip ar taip ledų prekyba kas- met plečiasi. Gamintojai viso- kiausiais būdais bando ledų yar- tojimą įpristi į kasdieniškųjų valg. gėrėjų, išplitus šaldytu- vų gamybai, jiems tas būvis ne- blogai sekasi. O kol bus pasauli- je vaikai, tol valg. ledų poreikala- vimas bus užtikrintas. E. L.

Šiaip ar taip ledų prekyba kas- met plečiasi. Gamintojai viso- kiausiais būdais bando ledų yar- tojimą įpristi į kasdieniškųjų valg. gėrėjų, išplitus šaldytu- vų gamybai, jiems tas būvis ne- blogai sekasi. O kol bus pasauli- je vaikai, tol valg. ledų poreikala- vimas bus užtikrintas. E. L.

Atsiūsta paminėti

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNI- MĖS. Viršelyje nepažymėta nei eilinis numeris, nei išleidimo data, bet žurnalo redakcija sa- vo žodyje "Labas" "su melle ir šypsena" paaiškina. Kaip ir rei- kėjo manyti, mūsų jaunėji pa- čiais pirmaisiais žingsniais ga- vo patirtas pačias "lino miukas", kurias senieji jau nuo senų lai- kų kentia: Redakcijos žodyje "Labas" rašoma:

"Pristatomė Jums antrąjį "Pa- saulio Lietuvių Jaunimo" žurnā- lo numerį. Dar, pakol kas, savo užsimojimą išleisti žurnalą kas antrą mėnesį vykdome.

Sako, kad kiekvieną dieną, kiekvienas įvykis žmogaus gyve- nime yra pamoka. Ale, kad mo- koms! Sužinojome ką reikiška ranka užadresuoti 3,000 žurnalo numerių (du redakcinės komisi- jos nariai nutarė vestuves kelti — taigi, atsivėlę su šį svarbų įvyki, teko rankos sąnarius pa- miklinti). Didžiausia ir, be abe- jo, pati reikšmingiausia pamoka buvo susipažinimas su JAV pašto sistema. Jergan — koks chaosas! Pašto įstaigos darbuo- toja davė vieną išsistintinimą kainą. Būdami labai pasitikin- tys žmonės, suklijuojam ženk- liukus, sukraunam žurnalus į

mašinas, nubraukiam prakaitą ir apsidžiaugiam, kad didelis dar- gas išbaigtas. Vėžėm, mašinas gadinom ir parsivežėm. Ne tie kainos daviniai ir nauja naktinė pramoga prieš akis. Netikėtu- miute, kaip sunku atklijuoti už- klijuotus ženklukus! Tačiau, atklijavome ir reikalą išsamiau ištyrė paskutinį kartą užklijavo- me ir išsiuntinėjome.

Sudatėmė technikinę komisiją, kuri su žielu noru tvarkys žur- nalo išsistintinimą. Viskas žy- mčiai patengėvoje.

Taigi, tokiomis idomybėmis redakcija užsistintinėja.

Tikimės, kad esate patenkinti pirmuoju numeriu. Bandysime kiekvieną numerį tobulinti. Šis numeris pilnas įvairios informā- cijos. Kas? Kur? Kada? skyrių aprašėm. Pristatomė V Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso re- zoliucijas, nutarimus. Iš jų visi galime daug ko pasisemti. Fo- kuse skyrėme pristatomė Algį Rukšėnā, kurio gnyga apie Simo Kudirkos įvykius neužilgo vi- suomenėi bus pristatoma. Pot- pourri skyrus ir Words for Free- dom pilni žinių, informacijos. Knygų lentyna — drama — tu- rininga, įdomi. Ir dar daug, daug visokias kitų įvairenybių.

Prie tokiu nuosirdaus pasipa- sakojimo nėra kas pridėti, tik gražiai palinkėti nepavargti ir ištesėti. Vyriausia redaktorė ir jos pavduotoja abidvi priklaus- so gražiaiai lyčiai — Jūratė Ja- kaitė ir Emilija Pakaitė. Redakcinės kolegijos sutrauktā nēt 13 narių — 5 mergaitės ir 8 jauni vyrai, taigi nelygionis.

Žurnalas 36 puslapių, stori popieriaus, pailiustruotas, gyvai ir įdomiai sureduotas. Kad PLJ redaktorės moka ir rimtus dalykus linksmai pasakyti, štai pavyzdys kaip originaliai jos praneša savo žurnalo prenumera- tos kainą:

Ką galima už \$2 nusipirkti! 1. 6 MacDonald's kumpio su-

"Adolfo Hitler" Ispanijoje

BARCELONA (dpa). — Dia- rio de Barcelona laikraštis pa- skelbė knygų krautuvinkų są- jungos pirmininko Jose Maria Boixareau nusiskundimą, pra- šant valdžios pagalbos susekti ir sudrausti kažkokią naują or- ganizaciją, pasivadinusią "Co- mando Adolfo Hitler", kuri pa- siuntusi šešioms knygų parda- vi- mo krautuvėms anoniminius laiškus, reikalaujant 48 valan- dų bėgyje išimti iš parodomųjų

muštinius ir du maišukus pran- cūziškai iškeptų bulvių, (plius taksi) nelabai skanu!

2. 4 pakelius cigarečių (JAV), bet nūo jų galima mirti — grė- sia vėžys.

3. 1% svaro jautienos (JAV), bet jos per daug šokinėja.

5. 6 "Pasaulio Lietuvių Jauni- mo" žurnalo numerius! J. Pr.

langų visus Karlo Maršo, Pablo Nerūdā, Rafael Alberti ir kitų kairių pakrypiusių autorių veika- lus. Ultimatumai baigiami gra- sinimais, esą "priešingu atveju painformuokit savo apdraudos kompanijas".

Ta pati "hitlerio komanda" itariama prieš porą savačių su- naikinus "Enciclopedia Catala- na" redakciją Barcelonoje ir tos redakcijos namo sienas haken- kreuciais bei visokiais šukiais iš- terlojus. Negana to, Hitlerio "komanda" pasirodė ir vogti mėgstanti: iš redakcijos spint- tos dingo apie 1,500 markų.

NAUJIENAS
Lietuviai taip pat yra parduoda ir progos užsipa tikrai per NAUJIENAS

Įgamečio BALFO pirmininko, prelate J. B. KONČIAUS knyga
ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4,00, minkšti — \$3,00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siunčiamam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūšime adresakui, jei prisiū- site čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENŲJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA
Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomā minkštuose viršeliuose parduodami už \$4,00, o kietuose viršeliuose už \$6,00.
Abi knygas gaushite, jei pinigūs pasiūšite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje
AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA
Dr. Kazio Sidlauskos knyga apie Amerikos lietuvių pastan- gas daryti įtakos ir krašto politikā. 102 psl. Kaina \$1,50.
Knygos bus išsiūstos, jei \$1,50 čekis arba Money Orderis bus pasiūstas tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DEDES ŠERNO GYVENIMO BRUOZAI
YRA GERIAUSIA DŪVANA
vyresnieji Amerikos lietuviai Juozā Adomaiti. Dede Šernā as- meniskai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytā Dede Šerno gyvenimā. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti grazių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtū žiemos ar vasaros pasisakitymams nu- pirkti Antano Rūko parašytā Viešio Žmogaus Gyvenimā — Dede Šerno gyvenimo bruožus. Jie gražiūgins kiekvienā, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išvytū sviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologišė veikla.
Antanas Rūks, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Ado- maicio Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori- jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.
GALNAMĀ NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE.

NAUJIENŲ VAJAUS PROGA
Vajaus komisija dėkoja visiems remėjams už aukas ir kitokiā para- mą, taip pat už atsiųstus laiškus ir parėskimus, kurie rado teigiamā at- garā visų neturių prietuose bei širdyse pacioje vajaus pradziuje.
Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prasome atkreipti dėmesį ne tik į reikiama paramā aukomis, bet ir kiekvienam laikraščiu brangia- sia dūvana — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjant jų skaičiu būtų užtikrinta egzistencija nekeltiant kainos. Naujienos savo tiksliā in- formacija ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tās dėmesys ir parama būtų konkreti, todėl kviečiame visus skaitytojus intensyviau platinti Naujienas, bendstingant surasti bent po vienā naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsisakyti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, rei- kalingos, ir net būtinos.
Chicagoje, priemiesčiuose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22,00, pusė metų — \$12,00, trims mėnesiams — \$7,00, vienam mėnesiui — \$3,00. Kitose JAV vietose metams — \$20,00, pusė metų — \$11,00, vienam mė- mesiui — \$3,00. Užsieniuose — \$23,00 metams.
Prašome naudoti žemiau esančią atkarpā.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL. 60608

Siunčiu dol.

Prasau siūsti Naujienas per mane užsiskaitusiam naujam skaitytojui.

Užsakau Naujienas savo kaip dovana progā.

Sumoku savo prenumeratā mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siūsti raginimo.

Vajaus progā prasau siūsti Naujienas vienā savaitę, kad su jomis su- susipažinti.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

Paršos

Philomena Says
CHICAGO SAVINGS IS NOW PAYING

5.39%	5.92%	6.003%
Annual Yield on 5 1/4% Passbook Accounts Daily Interest	Annual Yield on 5 1/4% 90-Day Notice Accounts \$100 Minimum	Annual Yield on 5 1/4% 90-Day Savings Certificates \$1,000 Minimum
6.81%	7.08%	7.35%
Annual Yield on 6 1/4% One Year Savings Certificate \$1,000 Minimum	Annual Yield on 6 3/4% 30-Month Savings Certificate \$5,000 Minimum	Annual Yield on 7.00% Four Year Savings Certificates \$1,000 Minimum

For 49 years, savers at near-\$100 million Chicago Savings have become accustomed to the highest rates permitted by law. It is possible to offer the above yield where earnings remain undisturbed and are compounded for a year or more.

CHICAGO savings and loan association
6245 south western avenue 476-7575

Philomena D. Pakel President

CHICAGO SAVINGS

INSURED

MAŽOJO LIETUVOS KAMPĖLIO DIDŽIOJI TRAGEDIJA

Praeities dienų sąvartojė

Mažai yra kaimynų, kurių žemes kaimynai taip būtų draskę, raikę, karpę kaip mūsų brangiosios, Tėvynės. Lietuvių salelės, pasilikusios už dabartinės rusų okupuotos ir niokojamos Lietuvos sienų, sparciai persekiojamos ir naikinamos. Ištosios lietuviškos apylinkės Gudijoje vertere verčiamos asimiliuoti su jas supančia gudų dauguma. Rytprūsiose lietuvių jau su šaknimis išrauta. Gimtoji Kristijono Donelaičio žemė pavirto nusigyvenusia rusiška kolonija. Suvalkų trikampyje vos įsigavusi lietuvių liepsnelė gesinama... Ir kokių tik istorinių užgaidų šis kampelis nepatyrė! Pagal archeologijos iškasenų duomenis kadaise čia buvo tankiai žmonių apgyventas kraštas. Kovų su kryžiuočiais metais šis plotas ištuštėjo, apžėlė garsiais Vygrių miškais, Nuo XVI amžiaus pradžios čia pradėjo atsirasti daugiau sodybių, didesnių kaimų. Žmonės kūrėsi paupiais. Čia medžiai Nemunu plukdyti būdavo suvelkami į krantus. Greičiausiai visos šios srities vardas atsirado nuo žodžio sąvalka, kuris reiškia suvilkta, sutrauktą krūvą. (Dabart. liet. kalbos žodynas, Vilnius 1972, psl. 686). Darbščiuvių lietuvių ūkininkų darbu bei vargais išaugo gražios sodybos, kaimai, miesteliai ir miestai. Suvalkija buvo organiškioji dalis Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos.

Bet štai abejingos mūsų kraštui Rusijos carienės Kotrynos II ir Prūsijos karaliaus Fridricho II rankos 1795 m. pasirašė trečiąjį Lietuvos-Lenkijos pada-

linimo aktą, atplėšė nuo Lietuvos visą Sūduvą iki Nemuno ir kartu su kaimynine Mozūrija, neišskiriančią ir Varšuvos, atidavė Prūsijai.

Taip pat nepaisydamas šio krašto žmonių norų, 1807 m. Napoleonas I įkūrė nepriklausomą Varšuvos kunigaikštystę ir jai priskyrė visą Sūduvą. Netrukus, 1815 metais, Vienos kongrese ši Varšuvos kunigaikštystė automatiškai kartu su Sūduva, kaip Lenkijos karalystė, atiteko Rusijai. Ir Sūduva Suvalkų gubernijos administracijoje pasiliko iki 1914 m. I-jo pasaulinio karo.

Prievarta rusinami, lenkinami, užguiti bei persekiojami lietuviai nesiliovė kovoję dėl gimtosios kalbos bažnyčiose ir mokyklose, dėl lietuviškų raštų lotynų raidėmis, dėl žmogaus ir piliečio teisių ir laisvių. Apie tai plačiai rašo Bronius Kviklys "Mūsų Lietuvos" III tome. Sunkiausios sąlygose Sūdavos kraštas davė Lietuvai daug susipratusių lietuvių švietuolių.

Suvalkijos trikampis

Mūsų patriotai, besirūpinami atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę, savo memorandumuose pasaulio galiūnams nuo pat 1916 metų reikalavo Lietuvos teritorijon įtraukti Vilniaus, Kaušino, Gardino ir Suvalkų gubernijų plotus. Bet jį tai nebuvo atsižvelgta. 1918 m. gruodžio mėn. 8 d. garsioji Ambasadorių konferencija Paryžiuje nutarė Curzono linija perkirsti žemėlapi ir rytus ir vakarus bei palikti Lenkijai Suvalkus, Seinus, Punska-

Vilniaus užmiestis yra pasakiškai gražus. Čia matome Verkių priemiestį.

kartu su lietuviškoms apylinkėms.

Lietuvių-lenkų derybos nesiekė ir mums nepavyko grąžinti lietuvių apgyventus plotus. Tiesa, Lietuvos kariuomenė trumpam laikui buvo šį kraštą atsiėmusi, bet 1920 m. rugpjūčio mėn. lenkai jėga užgrobė ir išlaikė iki pat Antrojo pasaulinio karo.

1939 m. rugpjūčio mėn. 23 d. slapto protokolu Sovietų Sąjunga ir hitlerinė Vokietija pasidalino įtakomis Lenkijos, Suomijos ir Pabaltės kraštuose. Šia sutartimi Lietuva atiteko Vokietijai. (The USSR-German Aggression Against Lithuania, Editor J. Kaslas, New York 1972, psl. 11, dok. 17).

1939 m. rugsėjo mėn. 28 d. Sovietų Sąjungos ir Vokietijos papildomuoju slapto protokolu Lietuva perėjo Sovietų Sąjungai, išskyrus Suvalkijos trikampį, kuris pasiliko Vokietijai. (Ibidem, psl. 129, dok. 36).

1940 m. birželio mėn. 15 d. Sovietų Sąjungos raudonoji armija užėmė visą Lietuvą su Vokietijai paliktuju Suvalkų trikampiu. Prasidėjo ilgos ir dramatiškos dviejų imperialistų derybos. 1941 m. sausio mėn. 10 d. slaptoju protokolu Vokietija perleido Sovietų Sąjungai Lietuvos teritorijos dalį — Suvalkijos trikampį už 7,500,000 aukso dolerių arba už 31,500,000 vokiečių markių (Ibidem, psl. 186, dok. Nr. 139). Ar reikia ieškoti kultūringos Europos istorijoje dar didesnio imperialistinio cinizmo kaimyninių valstybių santykiuose? Suvalkų kraštas kartu su visa Lietuva pakliuvo į žiaurų okupacinį Sovietų Sąjungos valdymą. Tik maža lietuviškoji Punsko sritis pateko raudonosios Lenkijos teritorijon. Ir šio krašto gyventojai lietuviai liko svetimųjų malonėj, niekinami, persekiojami...

Punsko lietuviai

Laikas bėgo. Svetimųjų slėgiamoje apylinkėje priaugo švietuolių. O kur tik atsiranda vienas, kitas daugiau visuomeniškai susipratęs asmuo, ten susiburia talkininkai, išsijudina pasyvinė minia, atsiranda ir suklesti veikla. Ir Punsko apylinkėje jau šešioliktieji metai gyvuoja "Rūtos" draugija. Tautiniai darbai plečiasi. Lenkijos lietuviai

gyviau reikišėi sostinėj Varšuvoj. Maloniai nustebino laisvąją lietuvių išėviją pasiekę skeningai, gerai suplanuotas ir 1972 metais leistas mėnesinis mokslinis žurnalas "Varsnos" (Miesiečnick naukovo — kulturalny w jez. litewskim. M. Warszawa, ul. Marszalkowska 100/102. Nr. 1-7-110. 245. Be jokio atlyginimo dirbusis lietuvių idealistų būrelis, kuris šį leidinį redagavo, kukliai, bet svariai nubrėžė savuosius tikslus: "Puoselėti mūsų seną kultūrą, kalbą, papročius..."

"Varsnos" trumpą laiką buvo išsimėčiusių tautiečių jungtis skatino vieningai ir sutartinai dirbti lietuvių kultūrinį bei visuomeninį darbą. Gausėjo bendradarbių skaičius. Jos sužadino dėmesį dalies švietesinės lenkų visuomenės ("Varsnos", 1972. Nr. 11-12).

"Varsnose" išspausdinta geroji lietuvių poezija — Henriko Radausko verstas Tuvimo eilėraštis, Aldonos Gustaitės kūryba lietuvių kalba ir kt. Paskelbti trumpi, bet turiningi istorijos, etnografijos, tautosakos, meno, kalbos, kultūros straipsniai. Net lenkų žymusis istorikas J. Ochmanskis parašė gražų Zenono Ivinskio nekrologą. A. Greimas išspausdino įdomų rašinį "Gediminas ir geležinis vilkas", kurį reikia plačiau paminėti. Jis iškėlė naują šio padavimo aiškinimo galimybę. Iki šiol beveik neabejota, kad geležinio vilko padavimas atsirado humanizmo laikais, kada XV-XVI amžiais Lietuvos patriotai kovojo prieš lenkus už savo krašto teises. Norėdami atsipirti lenkams ir išskelti savąją kilmę, jie sugalvojo ilgai užsilikusią teoriją apie lietuvių kilmę iš romėnų. Geležinio vilko padavimas buvo lyg ir siejamas su legendariniais Romos įkūrėjais Romulu ir Remu, kuriuos užauginusi vilkė... A. Greimas savo straipsnyje kreipia mūsų dėmesį į skandinavų mitologiją, kurioje nemažai vaidmenį vaidino vilkai. Gal skandinavų-normanų įtakoje šis padavimas atsirado? Jie lankėsi mūsų krašte VIII-X amžiuose ir pagal archeologinių kasinėjimų duomenis buvo ir senoje gyvenvietėje Vilniuje. Jaunieji istorikai privalėtų kreipti savo dėmesį į šią hipotezę ir moksliniai ištirti normanų vaidmenį mūsų istorijos apyaušryje.

"Varsnose" randame gražių atsiminimų apie Sūdavos žymesnius asmenis. Prisimintas ir Seinų vyskupas Antanas Baranauskas. Liūdnai atrodo šio didžiojo mūsų poeto paminklinės lentos lenkiškas užrašas... "Varsnose" netrūksta praktiškų patarimų lietuviškų papročių dėstymu, net valgių receptų. Visas leidinys dvelkia nuoširdžia redaktorių meile savajam kraštui ir noru skiepyti jį skaitytojams. Tačiau aiškiai trūko "Varsnose" "socialistinio realizmo" dvasios. Komunistinė propaganda lyg be jokio noro tik šen bei ten įsprausta. Gal dėl šios priežasties 1973 m. ko-

Geras gyvenimas

Chicago Daily News korespondentas Dennis Sodomka aprašė Cook apskrities moterų pataisos namus (Women's Correctional Center), kurie ką tik pastatyti ir įrengti prie 26 gatvės ir California avenue. Institucija pavadinta "moderniausiu pasaulyje" įrengimu, kurį galima palaikyti modernia ligonine arba viešbučiu.

Naujasis Cook apskrities moterų sulaikymo centras, pagal

"Milžino Paunksmė", kurią birželio mėn. 18 d. stebėjo apie 600 žiūrovų. Rugpjūčio mėn. 20 d. įvyko Punske pirmasis akordeonistų konkursas. "Varsnų" žiniomis būrys Punsko abiturientų išvyko studijuoti į Varšuvos ir Vilniaus universitetus.

Mažoji Lietuvos kampelio didieji vargai iki šiol nepasibaigė. Laisvieji lietuviai turėtų kreipti savo žvilgsnį į tauruosius Lenkijos lietuvius ir jų žygius bei darbus visai paremti.

(Seja, 1973.1.2)

savo paskirtį moterų kalėjimas, neturi jokių geležinių virbalų languose ir jokių tradicinių celijų (narvų).

Kiekvienai kalinei čia skiriamas po 10x12 grindų ploto kambarys su visų patogumų įrengimais. Kai kurie kambariai yra pavienėms, kai kurie po dvi. Kiekvienas kambarys turi langą, kuriame ir grotai taip įrengti, kad labiau panašūs į dekoraciją. Duryrs atidaromos ir uždaromos elektroniškai. Moterys savo celėse bus tik naktimis. Dienos metu jos dalyvaus įvairiose auklėjamosiose ir rehabilitacijos programose, k. a. siekiant baigti kokį kursą ar laipsnį, šokių, dramos rateliuose ir t. t. Be to, jos, jei norės, galės mokytis sekretoriauti, kosmetologijos, fasonų (madų), kulinarijos, praktiškų slaugių ir pan. profesijų. Gerai įrengta TV ir muzika aidi visose patalpose. Namai turi nuosavą ligoninę, operacijų kambarį, dantims taisyti kabinetą, X-spindulių kambarį, klasių kambarius ir dvi alėjas kamuoliui ritinti.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Cikagietis išpūdziai okuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožai, paliečiant lo laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.06. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigine perlaida.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygele, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas
Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

7 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" su DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

- Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštai viršeliais tik \$2.00.
- Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ZIAURŲ ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti paštų, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

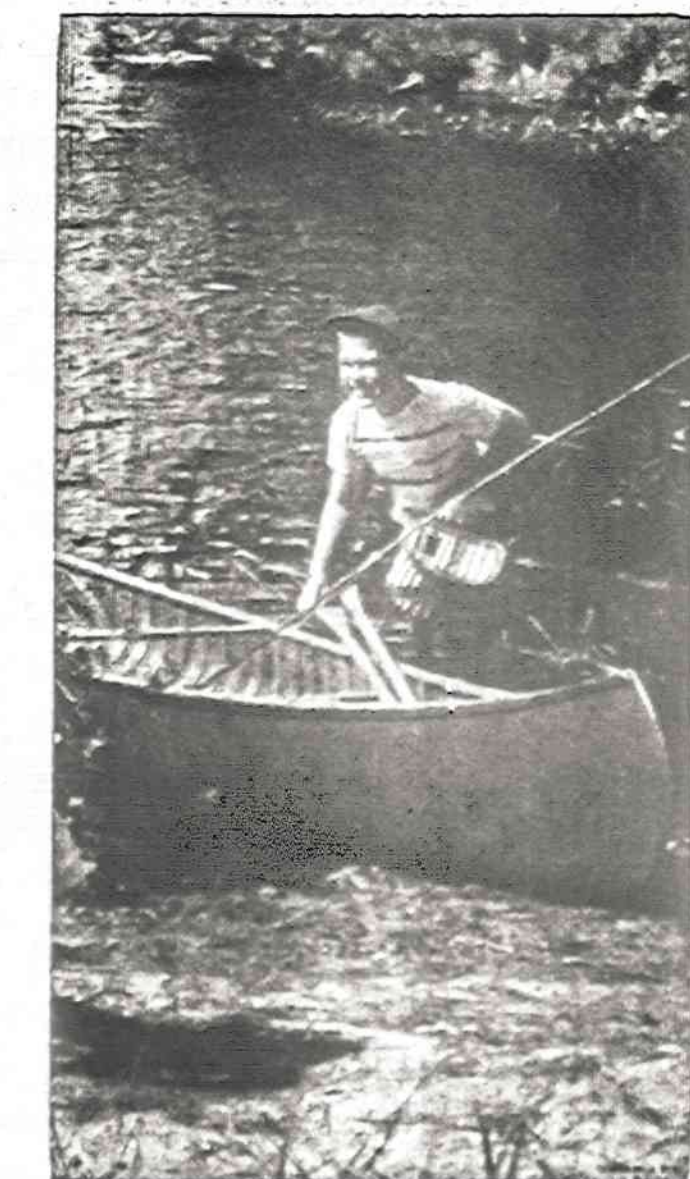
Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir patūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

- 7 1/4 %** PER ANNUM \$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY
- 6 3/4 %** \$5,000.00 OR MORE 30 MONTHS MATURITY
- 6 1/2 %** \$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone MA 1-4108

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose:

metams \$22.00
pusei metų \$12.00
vienam mėnesiui \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Kitosose JAV vietose:
metams \$20.00
pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kanadoje:
metams \$22.00
pusei metų \$12.00
vienam mėnesiui \$7.00
vienam mėnesiui \$3.00

Užsieniuose:
metams \$23.00
pusei metų \$13.00
vienam mėnesiui \$8.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIEŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Tuščios kalbos apie "komunistinę kultūrą"

Kiekvienas, į kurio rankas patenka sovietinis žurnalas, savaitinukas arba net dienraštis, jame randa įvairiausių pagyrų apie "komunistinę kultūrą". Tie duomenys dažnai patvirtinti ilgiausiomis statistinėmis lentelėmis, kuriose nurodomas mokytojų ir mokinių skaičius, dėstytojų valandų gausybė ir skaitojo paskaitų ilgiausios eilės. Rusiško gyvenimo nepažįstantieji keli mūsų jauni daktarai tuos duomenis kartuoja. Jie tiki ta komunistine propaganda. Jie turi kantrybės tuos statistinius duomenis lukštenti, juos komentuoti, ir net bando įtikinti lietuvius jau "padaryta ir daroma" "kultūrine" pažanga "tarybinėje" Lietuvoje.

Rusai inteligentai daug geriau pažįsta rusus komunistus, jie seka visą sovietinį gyvenimą ir labai dažnai parodo, ko yra vertos tos pagyros apie "komunistinę kultūrą", apie plačiųjų masių pasiekimą ir jos įtaką į "komunistinę" stacionarią socialistinę santvarkos "kasdienybę". Rusai seka, kas darosi pačioje Rusijoje, bet jie kartais žvilgtelgia, kas darosi ir "tarybinėje" Lietuvoje. Jie žino, kad ramus rusų tautos kaimynas komunistų yra pavergtas ir kenčia tas pačias "komunistinės" prievartos pasekmes.

S. Roždestvenskis Niujorke leidžiamame Novoje Ruskoje Slovo dienraštyje paskelbė įdomių žinių, paimtų iš naujausių sovietinių šaltinių apie "sovietinę" kultūrą, pasiekusią kaimą. Jis seka žinias apie Lietuvą, ir savo rašinyje "Mūšiai vakaruose", duoda tos "aukštos kultūros" kasdieniniame gyvenime pavyzdžius. Jis pacituoja dirbančių mergaičių Turkmenistano komunistinio jaunimo redakcijai pasiųstą skundą. Jame jaunos mergaitės skundžiasi, kad naujai pastatytuose klubuose joks kultūrinis darbas neįmanomas. Tie namai paliekami be jokios priežiūros, juose nėra tvarkos, o dažnai ten siaučia chuliganai. Turėdamas galvoje Ašchabado kultūrinis namas, jaunos moterys šitaip redaktoriui rašo:

"Kur mums eiti vakarais? — Į paskaitas — neįdomu, į kiną — seni paveikslai į šokius (ne kiekvieną vakarą jie ruošiami), bet ten yra daug girtų ir nuolatinių skandalų ir muštynės. Sėdime parke arba prie namų ir lukštename sėmėkas (saulėgraužį grūdus). O sekančios dienos rytą — vėl į darbą". (Novoje Ruskoje Slovo, liep. 14 d., 2 psl.)

Šitokiu keliu "komunistinė" kultūra žengia į Turkmenistaną, bet reikalai negeriau tvarkomi ir pačioje Mas-

Mūsų rūpestliai ir uždaviniai

POLITIKA IR POLITINĖ ETIKA

P. STRAVINSKAS

(Tęsinys)

V. POLITINĖ ETIKA

1) Sąvoka

Etika vadinama: (1) doros (moralės) mokslu, taip pat (2) pačias doros normas (elgsenos taisyklės), principus. Gali būti (1) bendrinė etika — tai visų žmonių etika ir (2) specialinė — tikrai kurios žmonių grupės (profesinės ar kitos), kaip pav., gydytojų, advokatų, žurnalistų ir pan. etika.

Etika vadinama: (1) doros (moralės) mokslu, taip pat (2) pačias doros normas (elgsenos taisyklės), principus. Gali būti (1) bendrinė etika — tai visų žmonių etika ir (2) specialinė — tikrai kurios žmonių grupės (profesinės ar kitos), kaip pav., gydytojų, advokatų, žurnalistų ir pan. etika.

Roždestvenskis sako, kad panašūs šokiai buvo organizuojami Rygoje. Jaunimui besokant "komunistinės kultūros" namuose, technikos mokyklos mokinys Charitonovas vienam šokėjui taip skelė į ausį, kad tas salėje išvirto. Kirto jis be jokios provokacijos, kirto todėl, kad jis jau buvo išmetęs kelis stikluokus. Charitonovui buvo suruostas teismas, kuris, be kitų dalykų, konstatavo, kad tuose "kultūros" namuose nėra jokios priežiūros ir negalima net policininko prisišaukti. Ten ateina jaunuoliai gerokai išgėrę ir kiekvieną vakarą įvyksta kruvinos muštynės.

Roždestvenskis aprašo ir Mickūnuose veikiančius "komunistinės kultūros" namus. Į tuose namuose surengtus šokius iš Naujosios Vilnios atsilankė 21 metų amžiaus Romas Stakackas ir 24 metų amžiaus Česlovas Dokunavičius. Jaunuoliai, prisilaikydami veikiančios tradicijos, gerokai išgėrę. Dokutavičius besokdamas nepadoriai pasielgė. Vienas salėje buvęs pilietis paprasė linksmą sveičią užėiti į sovietą. Dokutavičius atsiskarė ir bandė mušti paprasiusį užėiti į sovietą. Tuojau, žinoma, prasidėjo muštynės. Stakackas norėjo padėti muštynės pradėjusiam Dokutavičiui. Atsirado kuolai, pradėjo byrėti kedės ir kiti pasitaikiusieji baldai. Teisme paaiškėjo, kad tarp Mickūnų ir Naujosios Vilnios vyrų jau seniai buvo neapykanta, kuri dar ir dabar kartais pasireiškianti. Bet įdomiausias yra Roždestvenskio cituojamas "Komjaunimo Tiesos" komentaras. Štai jis:

"Komunistinė moralė yra priešinga tokioms muštynėms ir tokiai neapykantai. Mūsų komunistinė moralė patvirtinama nuolatinė kova prieš senus įpročius — užsipildinėjimai, dykaduoniavimas, girtavimas ir chuliganizmas, — esame prieš viską, ką mes vadiname praeities išgyvenomis." (Ten pat).

Apie kokią "praeities išgyveną" okupantui tarnaujantieji redaktoriai čia kalba. Kaip Stakackas, taip ir Dokutavičius yra "komunistinės" santvarkos auklėtiniai. Vienas yra 21 metų, o antrasis yra 24. Abu yra "komunistinę" stacionarią socialistinę santvarkos vaikai. Jie gimė prie sovietinės valdžios, jie ėjo į sovietines mokyklas, juos visą laiką auklėjo sovietiniai mokytojai. Jie neturėjo progos susipažinti su "praeities išgyvenomis", nes visos skaityklos jau seniai buvo išvalytos, visa nekomunistinė spauda uždaryta, o per radiją jis nieko negalėjo girdėti apie laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Stakackas ir Dokutavičius yra "komunistinio" auklėjimo vaisius. Geležinė uždanga, pašte sėdintieji cenzoriai, kiekvieną nekomunistinę mintį braukiantieji redaktoriai juos izoliavo nuo praeities. O ką komunistai jiems davė? Davė degtinę, prievarta brukamas neįdomias paskaitas ir komunistines muštynes. Jos pasibaigs, kai iš Lietuvos bus išluoti okupantai ir baigtas baisus lietuvių išnaudojimas, vadinamas komunizmu.

2) Apimtis

Modernėje demokratiniame valstybėje, aukščiausioji valdžia priklauso tautai, visiems valstybės žmonėms. Tokia buvo (ir teisiškai tebėra) taip pat mūsų Lietuvos valstybė. Tokiose valstybėse visi jų žmonės sugebėjimus turi reikštingai politinėje srityje, tuo ar kitu politiniu darbu, savo politine veikla. Aukšto kultūros lygio valstybių žmonės taip ir daro. Tada ir politinė etika pasidaro ne tik valstybės vadų, veikėjų, bet, galima sakyti, visų sąmoningųjų valstybės žmonių.

Politinė etika tuo ir yra būdinga, kad ja praktiškai vadovaujasi (ir turi vadovautis) politikoje besireiškiančių valstybės žmonių masės, tuo tarpu kai kitos specialinės, sąskait, profesinės etikos taikomos daug siauresniems sluoksniams.

3) Pareiga politiką pažinti ir vadovautis

Jei taip, tai, vadinasi, visi sąmoningi valstybės žmonės turi politinę etiką pažinti, taip praktiniame politikoje darbe jie turi irgi ją vadovautis.

Politinės etikos pažinimo šaltinių yra įvairių. Tą etiką galime pažinti iš nesiklojusiu davinį politinės veiklos tradicijų, iš jos išdėstymo mokslinių teorinių veikalų ir pan.

4) P. e. santykis su bendrine politine etika

Pagaliam, politinės etikos normos nėra kokios visai skirtingos nuo bendrinės etikos normų. Ne, tai yra, galima sakyti bendrinės etikos normos, tik pritaikytos politikoje arba veiklos srityje. Tik gaila, kad daugelis politikos veikėjų to, deja, nesupranta. Tokiė gal mano, kad politika, anot Kiplingo romano "Dėvyrio", yra "žemė už Suez", kur nievėikia Dešimt Dievo Įsakymų...

5) Ko mums trūksta?

Mes gal ir neturime daug tokių blogos valios, su politine etika nesusikaitančių žmonių.

Sekdamas mūsų spaudą ir pastebėjus kokią mūsų politikoje besireiškiančiųjų publicistų dorinę klaidą, aš kartais imu ir pakelį, sakykim, Naujienose savo balsą. Net pagaliu, kada tie klystantieji yra blogi žmonės, darą klaidas sąmoningai, pikta valia. Bet po kiek laiko, pasiskaitęs jų moralės atžvilgiu gražių, net visai be priekaištų raštų, savo tuomone pakeičiu. Gi va, skaitytojai gal pris-

mos paramos (net Jėgomis, net lešomis); kartu kenčia ir mūsų priešpauode esanti, pavergta tauta, mūsų gerokai apleistą.

6) Kas tada daryti?

a) Visų pirma, turime daryti, kas galima, mūsų išeivijos valstybiniam sąmonininkumui atgaivinti ir sustiprinti, ypač turime tą daryti mūsų jaunoje kartoje.

b) Turime vengti mūsų spaudoje totališkai niekinti mūsų politikos veikėjus, kaip tokius, žeminti politiką, kaip tokią, ką dabar nepagalvoje doro kaipurie mūsų spaudos žmonės.

c) Turime aiškinti mūsų nesupratusiai visuomenei politinio darbo reikšmę mūsų tremtyje, išeivijoje, ko daugis mūsų šiandien, deja, dar nesupranta.

d) Turime skatinti visus mūsų žmones (žinoma, ne vaikus) stoti į mūsų politines partijas ir jungtis į jų darbą, kartu per jas ir į Lietuvos laisvinimą. Turime į tą darbą traukti ypač mūsų jaunuomenę.

e) Turime nagrinėti mūsų spaudoje politines problemas, ypač gi politinę etiką, kurios šiandien daugis mūsų nepažįsta ir išvis ją nesidomi. O tą politinę etiką pažinę, turime ją ir vadovautis savo politinėje veikloje. Tuo būdu mes sustiprinsime visų išeivijos lietuvių pasitikėjimą mūsų politikos veikėjais, o taip pat ir pagarbą politikai, kaip tokiai.

(Pabaiga)

"Kultūringumas yra lakas, kurs lengvai prasiskiedžia alkoholyje

(George Bernard Shaw)

Savo namine vaistu spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip žieme vaizdelį parodytas: išimti visas bonkutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad nevyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiam netikėtumui pasiruošęs.

ALGIRDAS BUDRECKAS

KELIONĖ Į AMŽINĄ VASARĄ

4

IV.

LAS VEGAS

300 mylių nuo Los Angeles per kalnus, dykumas Las Vegas yra Nevados valstyje. Kelionėje pravažiavome keletą mažų miestelių, keletą gyvenviečių, kopiamie į San Bernardino kalnus. Mūsų automobilis prakaituoja ir kaista. Užkopus ant kalnų — lyguma ir dykumos. Smėlio — neapmatomi akimis laukai. Sausas klimatas, maža drėgmės. Auga dykumų augalai: ypatingos rūšies palmės, kaktusai ir kitoki, įveikiantys sausrą ir karštį. Keliai geri. Dang darbo ir pinigų įdėta, skrodžiant ne tik lygumas, bet ir kalnų uolas, kurios nukabusios šalikelėse. Nuostabu, kad šitame sausros ir karščio kontinente dviejų mylių kalnų aukštumoje gali sulaukyti savo mašiną ir atšaldyti savo rankas kalnų sniege.

Las Vegas miestas savo pradžią veda iš netolimos praeities — 1905 metų. Šiuo metu turi per 30 tūkstančių gyventojų. Miestas gyvena ir pinigą krauna iš azartinio lošimų. Puošniš lošimų namai, klubai

ir viesbučiai. Šitame egzotikos mieste ne vienas yra pagaunamas lošimo aistros. Čia sutiksi ir filmų aktorių, ir turtingą nuotykų ieškotoją, ir darbininką, pravažiuojančius savo atostogų metu. Visi pratuština savo pinigines. Nereikia prabėgti nepažvelgus į tuos arabiško stiliaus — tūkstančio ir vienos nakties — viesbučius, taip pat moderniausias Amerikos stiliaus motelius, sukurtus iš fantazijos ir patogumų. Man teko aplankyti ir Europos pramogines vietas, bet programą, kuri duoda "Stardust" klube yra pasaulinio lygio ir vienintelė Amerikoje. Jei azartinio lošimų mėgėjas persekiojamas įstatymų visose kitose Amerikos vietose, tai Nevados valstijoje jis gali jaustis, kaip namie. Jis čia yra įstatymų globojamas.

GRĮŽTAME ČIKAGON

Po dienų Las Vegas ir mes, atidavę savo piniginę auką turistų miestui, grįžtame į Los Angeles. Dar pora dienų ir grįšime namo — Čikagon. Su didesniu įtempimu ir entuziazmu išnaudojame laiką, ko daugiau aplankyti, pamatyti, ko daugiau išpūdzijų prisigaudyti. Lankome nors artimesnius Los Angeles priemiestius, ypač Pacifiko pakrantės esančius. Svarūs miesteliai, kaip ir pats Los Angeles miestas. Namai tvarkingai prižiūrimi, vakarais prožektoriais apšviečiami. Daug radome parkelių su tropiniais augalais, medžiais,

gražių ežerėlių su gulbėmis ir kitokiais paukščiais.

Mūsų bičiulis Skirmantas, šio žaliuojančio krašto pastovus gyventojas, žiūri su užuojauta į mus, kurie su širdgėla paliekame Kaliforniją. Sugrįšim, dar kartą duodam sau pažadą, jei ne visam laikui, tai nors aplankyti.

Ir vėl mes erdvėje. Aukštyn ir aukštyn, per čia pat riogsančius kalnus. Vėl atsiveikinome su Kalifornijos kloniais. Lėktuvas vėl žemyn pradėjo leistis. Vaizdai pasidarė ryškiesni. Upės, kaip ilgi, vingiuoti pamesti diržai ant lygaus stalo, žalios pievos ir laukai, kaip nukritę lapai. Aplamai vaizdas lyg šachmatų lenta. Norisi viską nors daugiau žiūrėti. Ant žalio kilimo ir vėl rudos spalvos kubukų pavidalo gyvenantieji namai. Žemėje taip viskas maža ir menkavertiška, palyginus su erdvės didybe. Nors labai dideliu greičiu skrendame, atrodo vos slenka žemė po mūsų kojomis. Neilgai teko gėrėtis gražiais vaizdais, apšviestais saulės spinduliais. Po mūsų kojomis debesis, lyg kalnai, apdengti švartuoliu, nėsėniai iskritusiu sniegu. Ir la mohotonija nuvargino mūsų akis. Mūsų akys nukrypo į paties lėktuvo studiją. Mes sėdime lėktuvo prieky. Čia dažnai pasirodo lėktuvo pilotai. Užkalbiname, pasirodo pats lėktuvo kapitonas. Mielas, leidosi įtraukiamas į kalbą. Rūpėjo iš jo iškvosti lėktuvo vairavimo ir skridimo ypa-

tingumus. Lėktuvu skrendant svarbūs momentai pakylant ir nutūpiant. Lėktuvas pradėdas kilti, kada žemėje išvysto 120 mylių greitį per valandą. Skrendama nu-statytoje aukštumo plokštumoje. Visą laiką palaikomas radijo ryšys su žeme informuojantis apie atmosferinės sąlygas. Kiekvieniu momentu pilotas žino, kur jis yra pagal gana tikslius instrumentus. Šių instrumentų veikimą jis mums pademonstravo.

Orų matomumui privalomi tokie: Čikagai matomumas būtinas 300 pėdų, Los Angeles 200 pėdų. Esant mažesniai matomumui, norėdami nutūpti, lėktuvai turi pasukti į tokius aerodromus, kur matomumas geresnis.

Kapitonas mums papasakojo daug atsitikimų. Jis galėjo papasakoti, nes jo krūtinę puošia briliantinė sagtis, liudijanti dvidešimt penkių metų tarnybą.

Artėjame prie Čikagos. Kapitonas atsiveikinęs eina ir pats sėdasi prie lėktuvo vairo.

Saulės spinduliai vėl apšviečia baltą, kaip vilną, dugną. Esame virš debesų.

Pranėsama, kad jau esame virš paties Čikagos miesto. Dėl menko matomumo ir lėktuvų aerodrome susigrūdimu, sukame ratu virš Čikagos ir laukiame pranešimo, kada mums bus leidžiama nutūpti. Skridome ir laukiame. Pastebime ir daugiau

lėktuvų, skraidančių ir laukiančių eilės nutūpti.

Leidžiamės. Lėktuvas neria į debesis. Jau matome miestą, esame 500 pėdų aukštyje. Iš gražios, saulėtės erdvės panirome į tamsią ir drėgną Čikagos erdvę. Ratai rieda nusileidimo taku. Išlipimo stotis. Šaltas šiaurės vėjas graibsto už mūsų ausų ir veido. Į gatvę, į tą pačią gatvę, kurią prieš dvi savaites palikome, besvajodami apie Kalifornijos grožybės.

Sveikinamės su draugais. Mūsų saule įdegi veidai vėsta Čikagoje.

(Pabaiga)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĖ

DR. ANNA BALIŪNAS
AKUŠIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
IR
DR. FANG C. LU
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medica Building), Tel. LU 5-4446
Antrasis ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirmą ligoninę pagal susitarimą.
Jei neatliepėte, skambinti 874-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
660 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid. 344-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais, 9-12 val.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
8132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepėte, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELJONAITĖ
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
8132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670.
Nestalėpėte — skambinti 471-5223.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradieniais, nuo 1-4 po pietų, ketvirtadieniais, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BANDŽIŲ PRAKTIKĄ IR CHIRURGIJĄ
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadieniais 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Beidra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 4-6195
Pirmą ligoninę pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonai: HE 4-2123. Jei neatliepėte, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: Prospect 6-5084

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

TAMPA, FLA.
Vaidinimai Tampoje
Tampos priemiestyje, ties Municipal Beach, atidarytas teatras, kuriame statomi įvairūs dramoms veikalai ir operetės. Nesenai buvo pastatyta operetė "Hello, Dolly".
Teatras turi vieną savotišką...

GRADINSKAS
STALINIS
RADIJAS —
PATEFONAS —
MAGNETOFONAS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S. ERENAS
2047 W. 67th Pl. WAibrook 5-8063

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Lėtinimo arba lūdesio valandom
grausiosios geles ir vamikais ant-
kūry papuošimui ir sezonines
kapams geles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: Frontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonai: HEmlock 4-4113
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Mūsų senam geram draugui
MARTYNUI NAUBURUI
tragiškai mirus,
liūdesio valandoje reiškiamė giliausią užuojautą jo žmonai Marijai, broliui, dviem švogerkom ir visiems giminėms

Martynas ir Stasė Purvinai ir šeima
Pranas ir Bronė Sriugiai ir šeima
Vilius ir Marta Trumpjonai ir šeima

Mielam mūsų didžiajam veikėjui, švietėjui, kultūrininkui ir spaudos darbuotojui
MARTYNUI EMILIUI NAUBURUI
tragiškai žuvus,
nuoširdžiai užuojautą skaudžiai nelaimės ištiktai žmonai reiskia ir kartu liūdi

Mažosios Lietuvos
Lietuvių Draugija

ma, kad jame prieš vaidinimą duodami pietūs. Valgiai yra kafeterijos stiliumi, gali pasirinkti, ką ir kiek nori. Po pietų staliukai pakeliami ir versu pro lubas, ir nuleidžiamas scena su reikalingomis dekoracijomis. Vaidina Hollowoodo artistai ir dainininkai profesionalai.

Teatras turi didelį pasisekimą. Vietas reikia rezervuoti iš anksto, nes visada jų trūksta. Liepos mėnesio paskutinį šeštadienį turėjau progą matyti operetę "Hello, Dolly". Už tai dėkinga ponams Davilei ir Jonui Kalpokams. D. Kalpokienė yra svečių priėmėja šiame teatre. Tarnautojams ji žinoma kaip lietuvė. Ji didžiuliuoju būdu pabrėžia. Gaila, kad su dangelio naujųjų ateivių vaikų nebegalime susikalbėti lietuviškai. Ką pasakysit, ar ne gėda? Onutė

"Renegatui — išdavikui" leido apleisti SSSR

Sovietų rašytojas Andrej Siniavski, valdžios pavadintas "renegatu ir išdaviku", prieš porą metų paleistas iš komunistinių kacetų, pasmerktas už savo priešsivietiško rašto spausdinimą užsieniuose, netikėtai gavo leidimą vykti su visa šeima išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos. Šiomis dienomis Siniavskis su žmona ir 7 metų sūneliu atvažiuo į Paryžių, kur žada pasisėdėti po pergyventą sovietų košmaro. Siniavskis Paryžiuje, Sorbonos universitete gausia literatūros profesoriaus vietą. Bet Siniavskio draugas ir talkininkas kovoje už minties ir kūrybos laisvę komunistinėje sistemoje, Danielius tebekainia kacete. Siniavskis, pasidaręs intelektualu su komunistine sistema kovos simboliu, iš darbo vergų lagerio buvo paleistas tik pilnai savo bausmę atvergęs "už gerą elgesį".

SVEIKAS MIEGAS
Kartą pas Bernardą Shaw atsilankė pradėdantis literatas, kuris vos spėjęs pasisveikinti išsitraukė iš pažasties sąsiuvinį su savo kūryba ir pradėjo skaityti. Shaw nieko nelaukęs plačiai atidarė kambario langą. Kodėl maestro atidarėte langą? paklausė svečias. — Nieko ypatingo, atsakė

Shaw. Mat, aš iš pat mažystės esu pripratęs miegoti prie atviro lango.

• Kas nusikalteliams atleidžia, tas nekaltus baus (Julius Slovackis)

Niekuomet nenustok vilties — tai yra paskutinis raktas durims atidaryti. (Exupery)

• Nė dėl baimės, bet dėl pareigos reikia sąaugotis klaidų. (Demokritas)

Nenuilstamajam Lietuvių Evangelikų veikėjui
MARTYNUI NAUBURUI
tragiškai mirus,
reiškiamė gilią užuojautą žmonai Marijai, broliui Brunonui ir jo šeimai bei kitiems giminėms ir artimiesiems

Lietuvių Evangelikų Taryba

A. A.
JONAS POCIUS
Gyv. 7259 So. Campbell Ave.
Mirė 1973 m. rugpjūčio mėn. 19 d., 2:40 val. ryto, staiga, 80 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Tauragės apskr. Amerikoje išgyveno 24 metus.
Paliko mūliūdę: žmona Bronė, pagal tėvus Jonkaitė, 2 dukterys — Bronė Barauskas, žentas Algis ir Gemma Juska; žentas Jonas, 3 sūnūs — Jonas, marti Elizabeth, Leonardas ir Augustas su šeima, gyv. Lietuvoje, 12 anūkų, seserų vaikai — John Skally su šeima, Theodoras ir Bronius Blinstrubai ir jų šeimos bei Riti giminės, draugai ir pažįstami.
Lietuvoje liko Valius ir Bolius Blinstrubai su šeimomis, Elutė Rimkevičienė su šeima, Svogeris Vincas Jonkaitis su šeima ir Svogerka Pranė Slepavičienė su šeima.
Priklausė Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijai. Kūnas pašarvotas Mžeika-Evans koplyčioje, 6843 So. Western Avenue.
Trečiadienį, rugpjūčio 22 diena 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos kapines, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.
Visi a. a. Jono Pociaus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.
Nūliūdę lieka:
Žmona, dukterys, sūnūs, anūakai, giminės.
Laidotuvių Direktorai Mžeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

A. A.
JOHN JASECKAS
Gyv. Orlando, Florida. Anksčiau gyv. Brighton Parke, buvo kirpėjas.
Mirė 1973 m. rugpjūčio mėn. 18 diena, sulaukęs senatvės. Gimė Lietuvoje.
Amerikoje išgyveno daugelį metų.
Paliko mūliūdę: žmona Adela; pagal tėvus Deksnis; 2 sūnūs — Raymond ir Ernest, marti Catherine; 9 anūakai — Donna, Linda, Carol, Robert, Thomas, Janet, James, John ir Ernest bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė Ervilko, Utensio ir Zagaričių klubams. Kūnas pašarvotas Petro Biliūno koplyčioje, 4348 So. Calitronia Avenue.
Trečiadienį, rugpjūčio 22 diena 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautinės kapines.
Visi a. a. John Jasecko giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.
Nūliūdę lieka:
Žmona, sūnūs, anūakai, giminės.
Laidotuvių Direktorius Petras Biliūnas. Tel. LA 3-3572.

A. A.
MARTYNAS NAUBURAS
Gyv. 5916 West 63rd Place
Žuvė automobilio nelaimėje 1973 m. rugpjūčio mėn. 17 diena 10:00 val. vakar. sulaukęs 75 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje. Lėgelių kaime, Šilutės rajone.
Amerikoje išgyveno 23 metus.
Paliko mūliūdę: žmona Marija, pagal tėvus Lančytė, Bronė Eriūnė, gyv. Volketijoje, Svogerka Tėbia Jurėnienė, Svogeris Algirdas su šeima ir Lidija Stempelienė ir jos vyras Augustas, Svogeris Alfredas Lange.
Kūnas bus pašarvotas pirmadienį 6:00 val. vak. Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 West 69 Street.
Antradienį, 3:00 val. popiet kūnas bus perkeltas iš koplyčios į Lietuvių Luteronų Tautinės parapijos kapines, 6641 So. Troy St., kur vyks budetuvės 7 val. vak.
Laidotuvių apelsas įvyks trečiadienį 10:00 val. ryto. Po gedulingų pamaldų bus laidojamas Lietuvių Tautinės kapinėse.
Visi a. a. Martyno Nauburo giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.
Nūliūdę lieka:
Žmona Marija, Bronė, Svogerka, Svogeris ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktorai Steponas C. Lack ir sūnūs. Tel. 737-1213

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI
Ar gi nežinote, kad tuose dalykuose (reikaluose), kurie yra mano Tėvo, man reikia būti? Luk. 2:49.
Ar nevisi mes turime turėti Viešpaties dvasią, kurią šitie jo žodžiai prorojo? Tikrieji Dievo šventieji neturi patys savo reikalų arba dalykų, nes jie viską atidavė Dievui jų pasisventinimo valandoje. Savo reikalus jie veda kaip Dievo turtų globėjai, nesistengdami sukrauti turtų prieš mirtį, kad po mirties pavadus juos savo vaikams ar artimams jų išžeidimui. Šitie globėjai privalo naudoti juos savo gyvenime sulig geriausiu savo išmanymu, nes mirtyje baigiasi jų užduotis ir ateina laikas išduoti apyskaitą.
Kristus pasakė, kad jis isteigs bažnyčia. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji. Kristaus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus medicelėje knygytėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: F. Zavist, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublc 7-8601

EUDEIKIS
SĖNIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

GARSINKITĖS NAUJIENOSE
5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, AUGUST 21, 1973

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Užmiestyje bus leidžiama deginti medžių lapus

Illinois gubernatorius Daniel Walker rugpiūčio 14 d. pasirašė įstatymą, kuriuo baigiamas draudimas deginti medžių lapus, pranešama iš Springfieldo. Tačiau tas įstatymas neliečia Chicagos nei kitų miestų, kurie turi išleisti savo pavalkius, draudžiančius lapus deginti.

Illinois paroda baigėsi

Illinojaus valstybinė (žemės ūkio) paroda baigėsi praėjusi sekmadienį su nuostoliais. Neapsant, kad paroda aplankė apie 700 tūkstančių žmonių, deficitas siekia pusantro milijono dolerių.

Kas turi atliekamo kraujo?

Į Chicagos Kraujo Tarybos (Blood Council) atsišaukima, kad ligoninėms trūksta transfuzijoms kraujo, atsiliepiamas buvo gyvas ir krizė laikinai pašalinta, bet savanoriai aukotojai ir toliau dar reikalingi. Pribijoma, kad Darbo savaitgaliui, per kurį gali būti daug trafiko nelaimių, kraujo pareikalavimas žymiai padidės. Kas gali prisidėti su savo kraujo auka, prašomas skambinti į Blood Council 332-2272.

KRIMINALAS

Gengsterio laidotuvės

Iškilmingai, bet visiškai privačiai palaidotas Fiore Buccieri, 67, vienas iš žymiausių penkių Chicagos kriminalo sindikato vadovų. Jo mirties priežastis buvo vėžys. Buccieri tvarkė "sulčių spaudimo" ir azarto lošimų (gembleriaivimo) reikalus ir buvo "lygus" su Anthony Accar-

Nužudytas psichoterapistas

Per 33 metus praktikavęs savo profesijoje psichoterapistas Robert Mungerson, 51, turėjęs savo ofisą 310 S. Michigan ave., rastas nušautas ir apiplėštas savo bute 159 W. Burton place. John Bibbs, 25, gvv. 4430 S. Prairie ave., eičamas su savo mergina pamatęs prie namų 4632 S. Prairie ave. sėdinti tūlą vyrų, pradėjo jį kaltinti, kad tas jį apiplėšęs. Po to jėdu pradėjo muštis ir nepajįstamas išsitraukęs peilį Dibbsą nudūręs pabėgo.

Perkant Floridoje saugotis apgaulės

Chicago Tribune trijų straipsnių serijoje aprašo, kokios sūtybės ir apgaulės daromos perkant nuosavybę kur nors Floridoje ar Arizonoje, kur reklamose vaizduojamas tikras "žemės rojus", o sutartį pasirašius dažniausiai pasirodo tikra apgaulė. Pasirodo, Illinojaus gyventojai kasmet išleidžia po \$30 milijonų, perkdamiesi kur pietuose senatvei, sveikatai, ramybei rezidencijas, bet ne visi apsidžiaugia.

Kadangi gana daug ir mūsų tautiečių svajoja apie saulėtąją Floridą, bus naudinga jiems perskaityti Arizonos kongresmano Morris K. Udall šešis patarimus: Jei nori pirkti sklypą (lotą), prieš perkdamas būtina apžiūrėti.

Išklausęs pardavėjo kalbos, važiuok namo ir leisk galvai ataušti, ir tada labai atidžiai perskaityk kontraktą. Pareikalauk parodyti nuosavybės raportą apie žemę. Jis randamas United States Department of Housing and Urban Affairs (Illinojų Registracijos ir Edukacijos departamente).

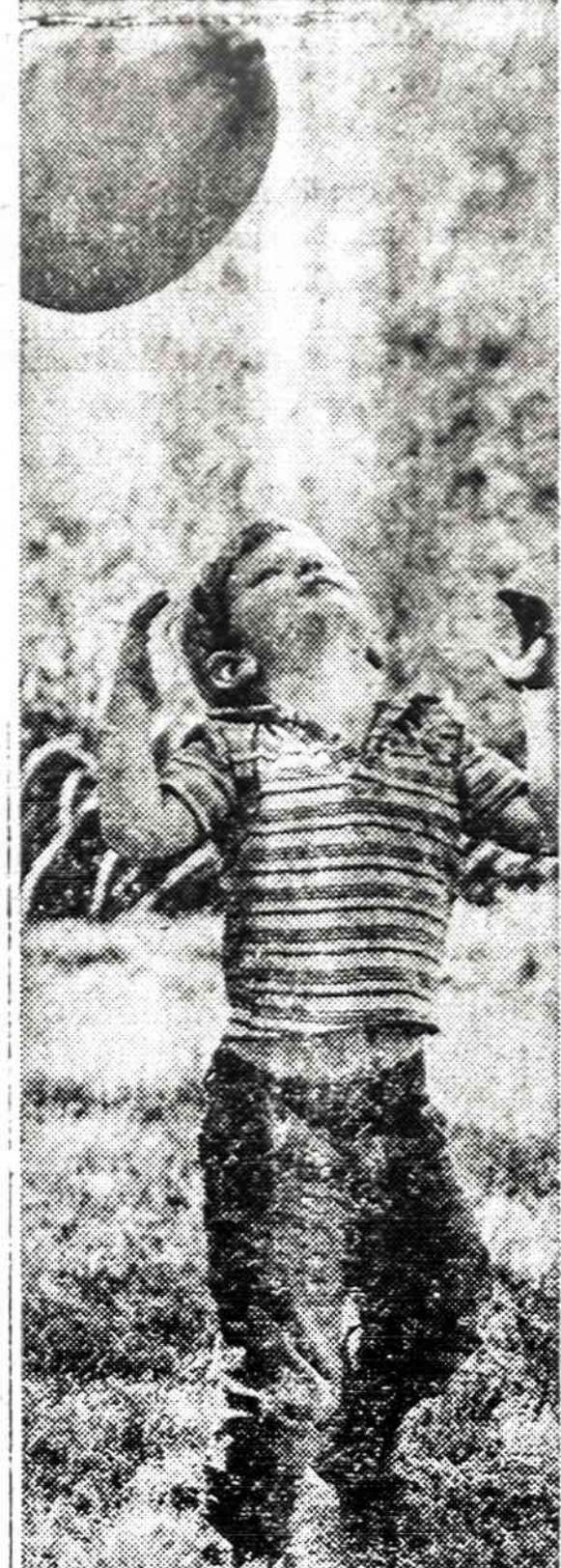
Sužinok, po kiek panašius sklypus toje srityje parduoda nepriklausomi žemės pardavinėtojai. Patirk, kas mokės už vandens ir komunalinius patarnavimus (utilities). Sužinok ar ir koks bus privažiavimas ir kaip bus sunaudota kita aplinkui esanti žemė.

Gubernatoriaus eilė

Po prezidento, viceprezidento trečiasis eilės pradėtas įtartinėti ir kaltinti Illinois gubernatorius Walker, kuriam prikišama, kad per rinkimus gavęs iš įvairių biznierių stambias pinigų sumas ir dabar skirias savo rėmėjus į valdžios pareigas, jiems duodas valdžios kontraktus ir t. t. Gub. Walkeris susišaukęs Chicagoje spaudos konferencija visas tokias kalbas ir įtartinėjimus pavadino "faktu iškraipymu, skleidimu ir visišku melu". Jis pareiškė, kad milijonai kontraktų tūlai August Clocklund firmai davęs ne jis, o davęs gub. Ogilvie transportacijos sekretorius paskutinę Ogilvie gubernatoriavimo dieną 1972 m. sausio 6.

Vaisiai lytiniais iškrypėliams

St. Luke Medical Center psichiatras dr. Jan Fawcett pareiškė vilti, kad nauji vaisiai, atrodo, bus naudingi sukontroliuoti lytinių iškrypėlių aistras, vedančias į prievartavimus ir žmogžudystes. Naujasis vaisius siekiąs sumažinti vyriškių lyties hormonų kiekį tuo būdu sumažinant nenormalius lytinius impulsus. John Hopkins universitete Baltimorėje daromi eksperimentai atrodė labai viltingi. Smurtingi lytiniai iškrypėliai turį daug testosterono hormonų ir tuos sukontroliavus polinkiai į smurtingas aistras pranyksta. Norint sumažinti testosterono kiekį, Dr. Fawcett pasisakė vartojas moteriškuosius lytinius hormonus progesterone.

Vasaros malonumai. Jaunas Charles Weatherford iš Elyria, Ohio, žaidžia lauke su balionu.

Vienam jaunam vyrui duodant po 400 miligramų progesterone hormonų kas 10 dienų per metus laiko jo pataloginiai impulsai dinga ir dabar jis gali žurnala Playboy sklandyti visiškai nebeturėdamas aistros atakuoti moteris. John Hopkins tyrinėtojai vartoja į progesterone panašų sintetinį hormoną, pavadintą Depoprovera.

16,000 pabėgusių vaikų

Chicago policijos žiniomis kasmet čia dingsta — pabėga po daugiau kaip 16,000 vaikų tarp 13 ir 15 metų ir dauguma yra mergaitės, bet daugiau kaip 99 nuosimčiai tokių pabėgėlių arba yra surandami, arba patys sugrįžta namo, 27 nužudyti jaunuoliai prieš Houston. Taxas, parodo, kad kai kurie nebegrįžta...

Kodėl paaugliai bėga iš namų, patvė policininkai nurodo sekančias aplinkybes: Pabėgėlių daugumą sudaro mergaitės tarp 13 ir 15 metų amžiaus.

Pabėgėlių greičiausiai buvo susibarūs su tėvais, kad per mažai ji tegeananti laisvės išėiti. Tėvai dažniausiai praėjus 6 ar iki 12 valandų šaukia policiją.

Pabėgėlių dažniausiai apsištoja pas netoli kaimynystėje gyvenančius gimines ar draugus. Pabėgėlių dažniausiai grįžta namo po dviejų ar trijų dienų, bet tik kai gauna žinią, kad policija jos ieško.

TRUMPAI

- **Atidarys knygyną** West Lawn aplinkėje, 4007 West 63rd St. Marquette Parko gyventojai, kurių tarpe yra daug skaitytojų, galės pasinaudoti patalpomis ir knygomis.
- **Marquette Parko presbiterijonai** aiškins seneliams, koks maistas jiems yra pat lengviausias ir naudingiausias. Kai kurie seneliai buvo patenkinti suteiktomis žiniomis.
- **Prie 57-tos ir Rockwell** buvo sumušti du jaunuoliai — Richard J. Bish ir David Ahern. Policija suėmė 18 metų Reginald Smith ir 17 metų Anette Green. Berniukas ir mergaitė sumušė du jaunus vyrus.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

FACTORY LINDBERG

An outstanding company and mtr. of industrial heat treating furnaces offers you permanent positions and an opportunity to learn and work in many trades. Must have experience and able to work from blueprints. DAY SHIFT

ASSEMBLERS (Millwrights and pipe fitters) **SHEET METAL LAYOUT WIREMAN WELDERS** NIGHTS **WELDERS** **LATHE OPERATOR** **SHEET METAL LAYOUT** (Part Time available 6 to 10 P. M.)

LINDBERG 2450 W. HUBBARD Across the street from the Milwaukee Rd. Western Ave. Depot. 666-3443 An Equal Opportunity Employer

MAINTENANCE MAN Punch Press mechanical and electrical repair. Experienced. All company benefits. Days. **CITY TOOL MFG. CO** 3918 W. SHAKESPEARE

WELDERS Experienced with sheet metal, structural and able to read blueprint. Salary is open. Steady job for reliable man. Apply in person: **MORRILL & MOELLER** 2303 WEST 18 ST. CHICAGO, ILLINOIS

REIKALINGAS PATYRES "AUTO BODY AND FENDER MAN" Pilna laika. Nuolatinis darbas. Skambinti tel. 776-5888. 3518-24 WEST 63rd STREET

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

YOUNG GIRL Help with two school age children, general housework. Own Room, bath and T. V. 2 days off. Salary open. English not necessary. References. Call after 4:30 P. M. 835-3757

WANTED WOMEN EXPERIENCED TO OPERATE MANGLE IN LAUNDRY Good working conditions. Highest wages. Good transportation. Apply in person: 709 MAIN STREET EVANSTON, ILL.

— **Darius - Girėno paaibino** moterų vieneto pirmiņnke išrinkta Janice Patocka, vicepirmiņnke — Florence Patocka. Stella Karalaitis išrinkta iždininke, Virginia Shimkus — protokolų sekretore, June Stukonis — kapelione, o Frances Balanda ir Mary Radzukynas — vėliavnešės.

— **Angela Kraučeliūnienė**, ilgametė Sv. Krvžiaus ligoninės vnt. sesuo, dabar gyvenanti Hot Springs, Ark., po kojos operacijos Christ Community ligoninėje grįžo į namus. Obe-racija pavkko, kuria atliko Dr. D. Girzadas. A. Kraučeliūnienė patenkinta ir dėkinga Dr. D. Girzadui.

— **Frank Jurgaitis, komanderis** Am. Legiono DON Varnas posto, 1973 m. rugpiūčio 11 d. St. Svmphorosa bažnyčioje, 6185 So. Austin Ave., susituokė su Mrs. Daniel C. M. Allister. Jungtviu pokilis buvo 2323 So. Wentworth Ave., Chicagoje Chiam saleje.

— **Adv. Jonas Našiūnas**, pralėdęs tris savaites atostogų Cape Code, Mass., pas pį Adamonius, grįžo į Chicago.

— **Teis. Kazys Kasakaitis**, pralėdęs vieną savaitę Union Pier, Mich. po atostogų grįžo į Chicago.

— **Muzikas ir adv. Antanas Nakas** su žmona Onyte atostogauja Union Pier, Mich.

— **Kanauninkas Vaclovas Zakarauskas** ir kun. Zenonas Gelaižis atostogas leidžia Floridaje, Ft. Lauderdale, į Chicago grįš rugpiūčio 30 d.

— **Povilas Dargis, SLA Prezidentas** su žmona Gertruda atostogas leidžia prie Conne-aut ežero, Pensilvanijoje. Po atostogų grįžta į Pittsburghą, Pa. š. m. rugpiūčio 19 d.

— **Jonas Gaidelis, Lietuvos kariuomenės savanoris** - kū-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui **REAL ESTATE FOR SALE** Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAIS IR ŽEMAIS NUOSIMIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUŠKAS, Prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI **VISU ROSIU DRAUDIMO AGENTORA** **J. BACEVICIUS — BELL REALTY** INCOME TAX SERVICE 6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

NORITE PIRKTI AR PARDOUTI NAMA? SUSISIEKITE SU CONNIE DAGYS **FIRESIDE REALTY** — Tel. 585-2064 Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

MARQUETTE PARKE savininkas parduoda mūrini namą — 4 kambariai ir 1 kambarys antrame aukšte. \$15,900. Skambinti 476-8954.

BUTU NUOMAVIMAS, IVAIROUS DRAUDIMAI, NAMU IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS. **BALYS BUDRAITIS** **BUD'S REAL ESTATE** 4369 ARCHER AVE., CHICAGO TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS Real Estate, Notary Public **INCOME TAX SERVICE** 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7458 Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

SIUNTINIAI I LIETUVA ir kitus kraštus **P. NEDZINSKAS, 4665 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980**

PO ATOSTOGU **MODERNUS 2 BUTU MURAS**, arti 72-tros ir California. Irengtas beismanais. Karpetai, Alum, langai. Naujas garažas. Vertas rimto dėmesio. **6 KAMBARIU MURAS** prie pat Maria High. Naujas gazu šildymas. Karpetai visur. Garažas, \$22,200. **4 BUTU GRAZUS MURAS** arti vienuolyno. Naujas gazu šildymas. Alum, langai. Karpetai. 3 auto mūro garažas. \$42,000. **1 1/2 AUKSTO mūras** du butai — 5 1/2 ir 4 kambariai. Kabinetu virtuvės. Modernios vonios. Karpetai. Gazu šildymas. Alum, langai. Geležinė tvora. Garažas. Tik keli blokai nuo parko. \$17,000. **MIELAM** Beverly Shores, pora bloku nuo kranto ir buvusios Leonardo kavinės, mūras ant 65' sklypo. Du butai po 4 kambarius. Centralinis gazu šildymas. Nuomos \$300 kas mėnesi. Taksai \$356 už 1973 m. Kaina \$21,750. **ARTI 54-TOS ir CALIFORNIA**. Didelis, geras 5 kambarių medinis su garšu \$15,900. **BARGENAS**, 2 aukštų apartamentinis mūras. Prie parko. Apie \$16,000 pajamu. Naujai sutvarkytas beismanais. Vertas \$69,000 ir daugiau. **PALIKIMO MURAS** atneša \$4,000 nuomos. Naujas gazu šildymas. Mūro garažas. Kaina \$18,000. **PLATUS VERTINGAS LOTAS** Marquette Parke. Kaina \$9,900.

A. G. AUTO REBUILDERS Čia automobiliai išveinami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai. Privestus darbininkų. Kainos nebranzios. 3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Antetas Garbažauskas, sav.

D E M E S I O 62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$104 metams automobilio Liabilitiv apdraudimas. Kreifite: **A. LAURAITIS** 4645 So. ASH AND AVE. 523-8775

Valdis Real Estate 7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

7 M. MURINIS 3 butų ir 2 biznio patalpų. Kiekvienas vietas atskirai šildomas ir šaldomas. Gražiai irengtas sklepas. \$9,420 pajamu į metus. Išlaidos — mokesčiai, vanduo ir apdrauda. Investavimas duoda virš 10% pelno. **MURINIS BUNGALOW** 5 kambarių, 2 miegamųjų. Labai švariai užlaikytas. Geri kilimai. Gražiai aptvertas kiemas 65-ta ir Maplewood.

K. FRINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

NAMU REMONTAS PRIEMAMA KAINA Irenčiu ir taicau kambarius, vonias, virtuves. Atlieku cemento darbus: šaligatvius, laetus ir t. t. **Z I G M A S** Tel.: 778-0838 ar 651-9625

ŠIMAITIS REALTY 2951 W. 63rd ST. (prie Sacramento) Tel. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR Irenčiu mieste ir užmiestyje naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai. **DOMAS ZUKAUSKAS** 4444 So. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60606. Tel.: VI 7-8447

rejas, Am. Legiono Don Varnas namų prižiūrėtojas, aktyviai savo aukomis prisidedas prie įvairių patriotinių organizacijų. š. m. rugpiūčio 18 d. paminėjo savo 74 metų amžiaus sukaktį.

— **Antanas Kevėža**, prieš metus atvykęs iš Argentinos, kur buvo veiklus lietuvių tarpe ir JAV įsijungė į įvairias organizacijas, š. m. rugpiūčio 12 d. paminėjo savo 60 metų amžiaus sukaktį. Su žmona Genovaitė vaisingai priėmė svečius. J. T.

— **Parduodama Cicero Lietuvių Svetainė**, 1401 So. 49th Court, Cicero, Ill. 60650. Didelė auditorija, mažesnė svetainė, penkios (5) krautuvės, viskas išnuomota. Galima nupirkti už labai prieinamą kainą. Pageidaujama, kad tą namą įsigytų lietuviai, nes tai lietuvių kolonija. Norint namą apžiūrėti — skambinkite TO 3-8266. Vakaraš — OL 2-6090 (Pr).

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel.: Rmpublic 7-1941

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanų visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

HOME INSURANCE Call: Frank Zapolski 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienoje.

Juozas Kapočinskis, ŠIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apieleidžiant Lietuvą, bėgima nuo bolševikų ir gyvenima tremtiniu stovyklose Vokietijoje. 278 psl. Kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Mūsų tikslumu aprašyta naktinė nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išrškėtas nesikeičias komunizmo klasingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ISPŪDŽIAI KOMUNISTU PAVERGTU LIETUVOJ. Autorė buvo Vilnūnė, Trakose. Druskinkuose. Kaune. Naudakiuose. Klaidėdoje ir Palangoje. Valdžius arąšymai ka ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ka tai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.00. Yra taip pat išversta į angli kalba.

D. Kuraitis, MACIŠKŪJU KILIMU I VILNIU. Kelionė į Lietuvą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neaugna inturisto ir agitruopo praneaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Macionas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE, 1944-54 m. 49 psl. \$1.00. Didžioio klasiko mintys ir rūpesčiai apie išveičius kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokind. Pasituoškime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS 52 psl. \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami. **NAUJENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608** atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridedant čekį ar piniginę perlaida.